

**IZVJEŠTAJ O
REALIZACIJI
PLANA I
PROGRAMA
RADA ZA 2022.
GODINU**

Sadržaj

I. Uvod.....	3
II. Unaprjeđenje materijalnih uslova rada u JU Centar za Dnevni boravak u Prijestonici... 4	4
III. Stručno usavršavanje zaposlenih i jačanje profesionalnih kompetenci.....	7
IV. Realizacija koncepta rada Centra za dnevni boravak i specifikacija pružanih usluga..	17
V. Rad sa korisnicima tokom pandemije izazvane virusom COVID 19.....	30
V.1 Socio-integrativne aktivnosti.....	31
VI. Ostvarena podrška JU Centar za dnevni boravak.....	33
VII. Struktura zaposlenih.....	36
VIII. Saradnja sa roditeljima.....	38
IX. Medijska zastupljenost.....	40
X. Finansijski izvještaj za 2022. godinu.....	42

I. Uvod

Realizacija Plana i programa rada za 2022. godinu je sprovedena u skladu sa preporukama pravno obavezujućih međunarodnih i domaćih dokumenata. Tako je godinu za nama obilježila primjena Strategije inkluzivnog obrazovanja (2019-2025) koja se odnosi na promociju prava na jednako obrazovanje za svu djecu, kao i primjenu Lokalnog plana socijalne i dječje zaštite za Prijestonicu Cetinje za period 2022-2026. godine usmjerenog na jačanju međuresorne saradnje.

Po pitanju međunarodnih dokumenata, Konvencija o pravima osoba sa invaliditetom i Konvencija o pravima djeteta zauzimaju posebno mjesto, te definišu pravac i smjer kretanja JU Centar za dnevni boravak na putu poštovanja urođenog dostojanstva naših korisnika.

Vodeći se stručnim uputstvima sadržanim u okviru Pravilnika o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluga podrška za život u zajednici zaposleni u JU Centar za dnevni boravak su kroz razvoj i unaprjeđenje usluga radili na dostizanju punih potencijala korisnika, vodeći se isključivo njihovim najboljim interesima.

Kako širenje mreže podrške korisnika kroz uključivanje osoba od značaja predstavlja jedan od prioritarnih zadataka zaposlenih u JU Centar za dnevni boravak tako se u prethodnom izvještajnom periodu radilo na istom. Uključivanje svih relevantnih činilaca u pomenutu mrežu podrške omogućilo je dobijanje šire slike o potrebama naših korisnika kako bismo adekvatno odgovorili na njihove potrebe.

Još uvijek aktuelna pandemija izazvana virusom COVID 19 je u određenoj mjeri uslovlila realizaciju programskih aktivnosti za 2022. godinu. Sprovodeći preporuke i poštujući epidemiološke mjere, u kontinuitetu se radilo na poboljšanju materijalnih uslova rada, kao i na razvoju profesionalnih kompetenci zaposlenih.

Zaposleni u JU Centar za dnevni boravak su u prethodnom izvještajnom periodu prisustvovali brojnim seminarima, edukacijama i online edukacijama, sve sa ciljem unaprjeđenja kvaliteta usluga, a samim tim i kvaliteta života djece i mladih sa smetnjama u razvoju i odraslih lica sa invaliditetom.

II. Unaprjeđenje materijalnih uslova rada u JU Centar za dnevni boravak u Prijestonici

Po pitanju unaprjeđenja materijalnih uslova rada JU Centar za dnevni boravak je u 2022. godini preduzeo brojne aktivnosti.

Povodom dana biblioteke JU Centar za dnevni boravak je organizovao akciju pod nazivom "Knjiga kao najljepši dar" putem koje smo pozvali sugrađane da doniraju knjige za našu biblioteku. Veliki broj knjiga, među kojima je i stručna literatura obogatio je svakodnevni rad kako zaposlenih, tako i korisnika.

Za potrebe JU Centar za dnevni boravak u martu 2022. godine uveden je Dokument menadžment sistema za elektronsko čuvanje i manipulaciju dokumenata. Kako bi pomenuti sistem funkcionisao na adekvatan način rađeno je i na implementaciji sljedećih modula:

- Prijem zahtjeva i evidentiranje
- Dodjela predmeta
- Status predmeta
- Izvještavanje i analitika
- Dashbord
- Administracija

Pristigli zahtjevi u nekoj od mogućih formi su na taj način evidentirani od strane Arhive organa i unijeti su osnovni podaci važni za praćenje kompletnog procesa i to:

- Broj predmeta
- Datum prijema predmeta
- Ime i prezime stranke ili naziv institucije
- Vrsta predmeta
- Prilog predmeta
- Komentar

Uvođenje pomenutog programa je omogućilo bolju efikasnost u radu, tako što nadležna osoba prosljedi dokument/zadatak zaposlenom koji je takođe prijavljen na platformu i postavi mu/joj rok za rješavanje kao i očekivani rezultat (urađeno rješenje, izjavu i sl.) povodom istog.

Datum dodjele predmeta se generiše automatski na trenutni datum i vrijeme i nije ga moguće izmijeniti kako bi se izbjegle moguće zloupotrebe.

Na taj način smo razvili modul koji je omogućio kreiranje izvještaja i analitike u realnom vremenu i obezbijedio mogućnost brze pretrage na osnovu zadatog upita, kao i mogućnosti višestrukog filtriranja svih dostupnih podataka.

Svi kreirani izvještaji se mogu eksportovati u neki od formata koji su u svakodnevnoj upotrebi – Microsoft Word, Microsoft Excel, PDF ili još neki u zavisnosti od predloženog rješenja i zahtjeva.

Obzirom da je JU Centar za dnevni boravak prepoznao važnost kreiranja sigurnog okruženja za korisnike, među prvim aktivnostima je bila ugradnja sigurnosnog nadzora u novootvorenom kabinetu u kojem se kroz psihološke tretmane realizuje Terapija igrom.

Za potrebe realizacije pomenute terapije sprovedena je adaptacija prostorije kako bi ista odgovarala potrebama naših najmlađih korisnika.

JU Centar za dnevni boravak je postao bogatiji za psihološki kabinet koji je namijenjen najmlađim korisnicima sa ciljem unapređenja kvaliteta života. U skladu sa edukacijom „Terapija igrom“, koju su psiholozi završili kroz tri modula u Centru Proventus u Zagrebu, kabinet je adaptiran za sprovođenje iste.

Novootvoreni kabinet je od posebne važnosti za unapređenje potencijala najmlađih korisnika.

Kabinet je opremljen odgovarajućim materijalom u skladu sa potrebama djece. Tapaciran je mekom podlogom, gdje prevladavaju tople i pastelne boje. Tapacirani zidovi čine prostoriju izolovanom od ometajućih faktora. Opisani enterijer čini kabinet sigurnim i bezbjednim, a ujedno osigurava lakoću prilagođavanja djece na radne zadatke i pomaže u ublažavanju napetosti.

Kabinet sačinjavaju: materijal za igru, kreativni kutak, sredstva koja osiguravaju raznolikost djetetovih aktivnosti u cilju razvoja potencijala. Klasični stolovi i stolice zamijenjeni su lazy-bag foteljama, što dodatno djeci omogućava veći nivo opuštanja i zadovoljstva. Glavni kriterijum korišćen u dizajnu jeste atmosfera mira i prijatnosti, gdje će se djeca osjećati ugodno u svojoj igri, i na najljepši način razvijati kognitivne, emocionalne i socijalne sposobnosti.

Psihološki tretmani kroz igru u novom kabinetu počeli su sa realizacijom početkom maja 2022.godine.

Kako bismo našim korisnicima omogućili da budu dio novog digitalnog doba uslijedila je nabavka 3D štampača.

Koristeći se ovim dostignućem tehnologije pomoći ćemo im da rezultati njihovog rada ne ostanu samo u virtuelnom prostoru, već da postanu opipljivi, čime će sami proces rada dobiti na značaju. Zahvaljujući 3D štampi mašta naših korisnika postaje stvarnost.

U nastavku, radovi na unaprjeđenju materijalnih uslova su bili usmjereni na uređenje dvorišnog prostora čiji smo ambijent upotpunili sezonskim i višegodišnjim cvijećem.

Dodatna modernizacija kabineta za asistivnu tehnologiju je ostvarena kroz donaciju Norveško -Crnogorskog udruženja prijatelja. Pomenuti kabinet je otvoren implementacijom projekta „Asistivnom tehnologijom do pune inkluzije“ sa ciljem poboljšanja kvaliteta života djece i mladih sa

smetnjama u razvoju. Pomenuti projekat je nastao u okviru grant šeme „Podrška pružanju usluga socijalne i dječje zaštite“ (Budžetska linija: IPA II – Višegodišnji akcioni program za Crnu Goru za zapošljavanje, obrazovanje i socijalne politike 2015-2017).

Interaktivna tabla koju smo dobili kroz pomenutu donaciju je omogućila da proces usvajanja novih vještina bude učinkovitiji, dinamičniji i pruža puno više mogućnosti. Korisnici su pokazali veliko interesovanje za interaktivnu tablu i na taj način postali aktivni učesnici u radu.

Osim interaktivne table kroz donaciju Norveško-Crnogorskog udruženja prijatelja, a na sugestiju članova stručnog tima obzirom na porast broja korsnika najmlađeg uzrasta, nabavljena su i dva auto sjedišta (Gb Everna Fix). Prilikom izbora vodilo se računa da sjedišta budu savršena kombinacija sigurnosti, dizajna i funkcionalnosti kako bi naši najmlađi korisnici uživali u izletima u i van teritorije grada.

Na unaprjeđenju materijalnih uslova se dalje radilo u sobi senzorne integracije koja je zahvaljujući donaciji DOO “Komunalno” Cetinje dobila novu opremu u skladu sa potrebama korisnika (visoka kosa ravan bez tunela i cjevasta staza sa lopticama).

U prvom dijelu 2022. godine, a u svrhu zadovoljavanja zdravstveno-higijenskih uslova za pružanje usluga podrške za život u zajednici, predstavnici Instituta za javno zdravlje Crne Gore su obavili sanitarno-higijenski pregled zaposlenih. Pored pregleda zaposlenih izvršeno je ispitivanje higijenske ispravnosti radnih površina. Nalaz Instituta za javno zdravlje je ukazao na ispunjenost uslova koji se tiču higijenskog standarda za pružanje usluga podrške za život u zajednici.

Period za nama obilježila je ustaljena dinamika u pogledu održavanja softvera za elektonsko vođenje i arhiviranje podataka, prvog softvera ovog tipa na teritoriji Crne Gore kada su u pitanju usluge podrške za život u zajednici. U skladu sa tim, stručnjaci iz ove oblasti su kontinuirano radili na modifikovanju softverskog sistema, a sa ciljem otklanjanja grešaka, poboljšanja performansi i/ili prilagođavanja promjenljivim zahtjevima i potrebama organizacije rada.

Sa ciljem uljepšavanja hola na ulazu u glavni objekat JU Centar za dnevni boravak, na prijedlog zaposlenih oslikan je mural jednog od najznačajnijih crnogorskih pjesnika 20. vijeka Aleksandra Lesa Ivanovića. Pored Lesovog lika koji znakovito gleda na svoje Cetinje ispisani su i stihovi njegove poznate pjesme „Ljudi sjenke“. Pomenuta pjesma je odabrana kao primjer ljudske osjećajnosti za sve one koji se nalaze u teškim životnim situacijama, a kojima je potrebno razumijevanje, ljubav i podrška.

Značajno unaprjeđenje materijalnih uslova i uopšte kvaliteta rada predstavlja donacija kompanije “Martex DOO” u vidu logopedskog aparata – vibrofon. Vibrofon je neizostavno pomagalo artikulacionih poremećaja kojim se postižu odlični rezultati kod:

- korekcije rotacizma (glasa R),
- korekcije sigmatizma (C, Z, Ž, S, Š, Č, Ć, D i DŽ),
- afazije,

- rinolalije,
- masaže mekog nepca,
- logomotorike,
- izazivanja vanjskih vibracija na laringsu

Sa ciljem unaprjeđenja materijalnih uslova rada u JU Centar za dnevni boravak, a nakon uspješno okončanog projekta "Asitivnom tehnologijom do pune inkluzije" u decembru smo predali Concept note (Ministarstvo finansija Crne Gore - Direkcija za finansije i ugovaranje fondova pomoći EU (CFCU) Podrška zapošljavanju, socijalnoj inkluziji i socijalnom preduzetništvu - Budžetska linija: IPA II – Godišnji akcioni program za Crnu Goru za 2020. godinu).

III. Stručno usavršavanje zaposlenih i jačanje profesionalnih kompetenci

Plan i program rada za 2022. godinu je prepoznao stručno usavršavanje i jačanje profesionalnih kompetenci zaposlenih kao jednu od prioriternih oblasti, te su u skladu sa tim u prethodnom izvještajnom periodu realizovane obuke i online edukacije.

Sistem menadžmenta kvalitetom poznatiji kao ISO 9001:2015 predstavlja međunarodni standard koji sadrži zahtjeve za sistem upravljanja kvalitetom u poslovnoj organizaciji koje organizacija mora ispuniti da bi uskladila svoje poslovanje sa međunarodno priznatim normama. Kako je jedan od ciljeva kojima teži JU Centar za dnevni boravak nadogradnja sistema kvaliteta za efikasnije poslovanje i pružanje usluga, u prvoj polovini 2022. godine uveden je upravljački sistem – sistem kvaliteta (24.6.2022. godine).

Pomenuti sistem čine organizaciona struktura, odgovornost subjekata u organizaciji, procesi i resursi potrebni za upravljanje sistemom.

Svrha ovog standarda je povećanje efikasnosti organizacije kroz primjenu procesnog pristupa. Njegova prednost je obezbjeđenje veza između pojedinačnih procesa, sektora i njihove interakcije.

Brojne su prednosti implementacije standarda ISO 9001:2015:

- sticanje i/ili učvršćivanje poslovnog povjerenja kod postojećih i potencijalnih korisnika
- poboljšanje poslovne sposobnosti i produktivnosti,
- postizanje i održavanje stabilnog nivoa kvaliteta usluga radi zadovoljavanja zahtjeva i izraženih potreba korisnika
- povećanje zadovoljstva korisnika

Zaključno, ISO 9001:2015 omogućava preciziranje zahtjeva za sistem upravljanja kvalitetom koje organizacija/ustanova mora da ispuni kako bi pokazala svoju sposobnost da svoje usluge pruža na adekvatan način. Time se povećava zadovoljstvo korisnika i roditelja/staratelja uz poštovanje važeće zakonske regulative.

Početak februara mjeseca svi zaposleni su prisustvovali Osnovnoj obuci u pružanju prve pomoći.

Osnovni kurs u pružanju prve pomoći je trajao 5h (300 minuta) i organizovan je u jednom danu. Predavanja su sadržala praktičan i teorijski dio. Metoda rada se sastojala od plenarnog izlaganja i rada po grupama. U teorijskom dijelu korišćene su fotografije i power point prezentacija.

Za vježbanje KPR korišćene se najsavremenije lutke na kojima su naši zaposleni ovladali osnovama u primjeni kardiopulmonalne reanimacije.

Na kraju obuke zaposleni su sa visokim procentom uspjeha uradili test u pružanju prve pomoći, i time pokazali da su uspješno savladali osnove iste.

Sa ciljem unapređenja kvaliteta usluge kao i razvoja profesionalnih uloga zaposlenih, psiholozi JU Centar za dnevni boravak djece sa smetnjama u razvoju i odraslih lica sa invaliditetom u Prijestonici Cetinje pohađali su obuku „Terapije igrom: Vještine i intervencije u radu sa djecom“, koja je podržana od strane Američke organizacije za terapiju igrom.

Obuku je realizovao Centar Proventus u Zagrebu, kroz tri modula, u trajanju od 70 školskih časova, koji će omogućiti bolje razumijevanje djetetovog svijeta. Po završetku trećeg modula psiholozi su postali sertifikovani za primjenjivanje terapije igrom.

Na izbor pomenute edukacije prvenstveno je uticao porast broja korisnika uzrasta od tri godine do predškolskog doba.

Igra se posmatra kao snažna potreba djetetove prirode. Kroz igru dijete se izražava na prirodan način, pa se tako igra označava kao „jezik“ djetinjstva. Kroz igru dijete razvija kognitivne, emocionalne, socijalne i fizičke vještine. Igra pomaže djeci da se lakše nose sa stresnim situacijama, razumiju stresna iskustva, iskažu lične potrebe, razviju samoizražavanje.

Nakon završene edukacije psiholozi su u mogućnosti da „igrom“ osnaže djetetovu komunikaciju (jačanje samoekspresije, pristup nesvjesnom, direktno i indirektno podučavanje), emocionalno blagostanje (oslobađanje psihološke tenzije, pozitivne emocije, negativno potkrepljenje strahova), socijalne odnose kroz terapijski odnos, privrženost i empatiju.

- I modul edukacije održan je u februaru u periodu između 24.02.-28.02. 2022. godine

Edukacija je bila interaktivna i omogućila je uvid u osnove terapije igrom, kao i sticanje novih znanja i vještina za dalju uspješnu realizaciju terapijskog pristupa. U prvom modulu akcenat je stavljen na nedirektivni pristup. Svako od polaznika imao je priliku za razmjenu informacija, savjeta i iskustava. Različite situacije iz različitih uglova olakšale su usvajanje novog znanja.

- II modul realizovan je u martu u periodu između 23.03.-28.03.2022. godine

II modul edukacije pokrio je praktični i teorijski dio, gdje se kroz primjenu moglo uočiti koliko je igra efikasna i korisna za djecu. Kroz igru dijete dobija atmosferu mira i prijatnosti, gdje na odgovarajući način razvija svoje potencijale i prevazilazi razvojne barijere. Osnovne tehnike koje je uključivao ovaj modul edukacije jesu rad u pijesku, korišćenje priča, korišćenje ekspresivnih tehnika: crtež i lutke.

- III modul uključivao je supervizorski susret, koji je realizovan 07.04.2022. godine.

Susret je uključivao razmjenu iskustava o radu gdje je započela primjena teorijskog znanja u praktičnom radu sa djecom. Razmjena smjernica i dodatnih sugestija su olakšali pisanje završnog rada koji će biti uslov za dobijanje licence.

Poslednji susret realizovan je 21.04.2022. godine i uključivao je odbranu eseja, gdje je prikazano teorijsko znanje kroz praktičnu primjenu. Po završetku izlaganja dodijeljeni su sertifikati koji omogućavaju psiholozima primjenu „Terapije igrom“ u svakodnevnom radu.

Krajem februara dvije zaposlene u JU Centar za dnevni boravak su prisustvovala webinaru pod nazivom „Kako napisati EU projekat?“.

Prisustvom webinaru zaposlene su stekle osnovna znanja iz više oblasti kao što su:

- Smjernice za pisanje projekta
- Izrada finansijskog plana projekta
- Izrada logičke matrice
- Komunikacija i vidljivost
- Realizacija projekta

5. i 6. marta zaposleni su prisustvovali obuci pod nazivom „Osnovna obuka za rad u dnevnim boravcima za osobe sa invaliditetom starije od 27 godina“.

Opšti ciljevi programa obuke su: unapređenje kvaliteta života osoba sa intelektualnim invaliditetom starijih od 27 godina i ostvarivanje prava na njihov boravak u porodici i lokalnoj zajednici i obezbjeđivanje kvaliteta u pružanju usluge dnevnog boravka za osobe sa invaliditetom starije od 27 godina.

Obuka se realizuje u okviru projekta „Razvoj i pružanje licenciranih usluga socijalne i dječije zaštite za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju i odrasla lica sa invaliditetom starija od 27 godina u Pljevljima“.

Učesnici programa obuke su stekli nova i unaprijedili postojeća znanja o procesu i konceptu socijalne inkluzije, relevantnom zakonodavstvu, o ulozi i značaju dnevnog boravka za osobe sa invaliditetom starije od 27 godina u sistemu socijalne i dječije zaštite, organizaciji rada u dnevnom boravku; saradnji sa drugim uslugama i sektorima, o specifičnostima i metodama rada sa osobama sa invaliditetom starijim od 27 godina sa posebnim naglaskom na osobe sa težim i teškim intelektualnim invaliditetom i autizmom, kao i o specifičnim postupcima u radu u slučaju pojave agresije i autoagresije, o intenzivnoj interakciji i senzornoj integraciji. U okviru ovog programa obuke učesnici su ovladali i unaprijedili znanja neophodna za procjenu sposobnosti korisnika i

prilagođavanja plana mogućnostima i potrebama osoba sa intelektualnim invaliditetom starijim od 27 godina.

9. marta putem zoom linka održan je prvi u nizu sastanaka o značaju rane intervencije, AAC i AT, povezanosti usluga u zajednici i inkluzivnog obrazovanja – uopšteno o dodatnoj stručnoj podršci.

Vodeće načelo u radu je djeci s posebnim obrazovnim potrebama obezbijediti dostupno, pristupačno i kvalitetno inkluzivno obrazovanje na svim nivoima. Strateški ciljevi su orijentisani na dostupnost, pravičnost, jednakost, kontinuitet i kvalitet.

Svi činioци uključeni u ovaj proces su došli do zaključka da rana intervencija štiti roditelje od nepoželjnih događaja, poteškoća koje donosi samo nošenje s emocionalnim problemima, doprinosi procesu prihvatanja. Dalje, poboljšava interakciju djeteta - roditelj, podstiče stvaranje uravnoteženog emocionalnog odnosa, preventivno djeluje na sprovođenje nepoželjnih postupaka po djeteta i sprečava da roditelji budu uskraćeni za relevantne informacije: dijagnoza, znanje o očekivanom djetetovom razvoju i načinima stimulacije razvoja.

Psiholog i fizioterapeut iz JU dnevni boravak djece sa smetnjama u razvoju i odraslih lica sa invaliditetom Prijestonici Cetinje pohađali su obuku za pružanje savjetovanja za djecu sa smetnjama i teškoćama u razvoju koja je realizovana u Pljevljima, u trajanju od dva dana, 19.03.2022. i 20.03.2022.godine.

Obuka je realizovana od strane JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i lica sa invaliditetom Pljevlja i NVO „Zračak Nade“. Obuka je organizovana u okviru projekta “Razvoj i pružanje licenciranih usluga socijalne i dječije zaštite za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju i odrasla lica sa invaliditetom starija od 27 godina u Pljevljima”.

Na obuci se govorilo o zakonskoj regulativi u socijalnoj i dječjoj zaštiti, saradnji sa drugim pružaocima usluga i drugim sektorima sa ciljem ostvarivanja djece sa smetnjama i teškoćama u razvoju, pojmu savjetovanja i etici. Takođe, govorilo se o razvoju usluge savjetovanja za djecu sa teškoćama u razvoju, podršci u psihosocijalnom razvoju i očuvanju njihovih potencijala, kao i o podršci u unapređenju kvaliteta odnosa sa porodicom, grupom, i drugim važnim licima za djecu sa poteškoćama u razvoju.

Drugog dana obuke govorilo se o izradi i vođenju dokumentacije o korisniku kao i razvoju komunikacionih vještina djece sa poteškoćama u razvoju.

Na javnom pozivu za akreditaciju programa obuke koji je objavio Zavod za socijalnu i dječju zaštitu, članovi stručnog tima su dostavili plan i program obuke pod nazivom „**Osnovi primjene Montesori pedagogije u radu sa korisnicima centara za dnevni boravak**“ . Plan je usvojen i akreditovan od strane Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu na vremenski period od **5 godina**.

U skladu sa pravilnikom o sprovođenju akreditovanih programa obuke, napisani su i Zavodu dostavljeni sledeći dokumenti: Obavještenje i Agenda. Obavještenje se odnosilo na javni poziv zainteresovanim kandidatima, i u njemu su sadržane osnovne informacije o samom programu obuke i predavačima. Program obuke je prvenstveno namijenjen zaposlenim ali i potencijalno zaposlenim stručnim radnicima, stručnim saradnicima i saradnicima u centrima za dnevni boravak. Cilj programa

obuke je sticanje stručnih kompetencija za primjenu Montesori pedagogije u centrima za dnevni boravak u Crnoj Gori. Na taj način bi se unaprijedio kvalitet života djece i mladih sa smetnjama u razvoju kroz povećanje kompetencija zaposlenih stručnih radnika, stručnih saradnika i saradnika u centrima za dnevni boravak u Crnoj Gori. Realizatori obuke su Dijana Mladen (nastavnik predškolskog vaspitanja) i Jovan Martinović (psiholog). Pored ovih informacija, Obavještenje je sadržalo i informacije o mjestu i vremenu održavanja obuke, rokovima za prijavu kandidata, cijeni obuke i slično.

Agendom je precizno definisan, odnosno vremenski uokviren plan sprovođenja pojedinačnih aktivnosti poput teorijskog izlaganja, praktičnih vježbi sa Montesori priborom, pauzama.

Tako je JU Centar za dnevni boravak djece i omladine sa smetnjama u razvoju i odraslih lica sa invaliditetom u Prijestonici Cetinje u periodu između 02.04.2022 godine i 28.05.2022 godine triput realizovao akreditovani program obuke **„Osnovi primjene Montesori pedagogije u radu sa korisnicima centara za dnevni boravak“**.

Prva obuka je održana 02.04. 2022. godine. Obuka je sprovedena u prostorijama JU Centar za dnevni boravak djece i omladine sa smetnjama u razvoju i odraslih lica sa invaliditetom u Prijestonici Cetinje, na adresi Bajice 72, Cetinje. Obuku je pohađalo 13 kandidata.

Naredna, druga po redu obuka je realizovana 17.04.2022 godine. Ovoj obuci je prisustvovala 7 kandidata.

Treća, a ujedno i poslednja obuka u prvom dijelu godine je realizovana 28.05.2022 godine. Obuku je uspješno završilo 6 kandidata.

U drugom dijelu godine održana je četvrta obuka 5.11.2022. godine. Ukupan broj kandidata koji je prisustvovao ovoj obuci je 9.

Naredna obuka je održana 26.11.2022. godine. Na istoj učešće je uzelo 7 kandidata koji su usvojili teorijska i praktična znanja iz oblasti Montessori pedagogije.

U prethodnoj godini ukupno **42 stručna radnika, stručna saradnika i saradnika** su učestvovala na edukaciji i stekli osnovna teorijska i praktična znanja iz oblasti Montessori pedagogije.

Važno je pomenuti da je svaka obuka sprovedena na način predviđen Agendom, kroz četiri različita modula ukupnog trajanja 8 časova.

U okviru prvog modula polaznici obuke su bili upoznati sa: Teorijskom zasnovanošću Montesori pedagogije i njenom usklađenošću sa aktuelnom praksom u socijalnoj i dječjoj zaštiti; Ciljevima i zadacima obuke; Biografijom Marije Montesori i istorijatom Montesori pedagogije; Osnovnim načelima Montesori pedagogije i njenom naučnom utemeljenju; Periodima posebne osjetljivosti u razvoju djeteta; Značajem posebno pripremljene okoline i Montesori pribora, i sa Značajem razvoja vještina svakodnevnog života.

U okviru drugog modula, polaznici obuke su upoznati sa značajem podsticanja čulnih sposobnosti. Nakon uvodnog teorijskog izlaganja usmenim putem, uz vizuelnu podšku u vidu Power point prezentacije, predavači su metodom demonstracije prikazali praktičnu upotrebu pribora. Polaznici su dobili priliku, da uz nadzor predavača, samostalno upotrijebe pribor na demonstrirani način, kao i mogućnost da sa predavačima diskutuju o značaju i mogućnostima primjene pribora u radu sa korisnicima.

Treći modul se odnosio na značaj i praktičnu primjenu Montesori pribora namijenjenog razvoju matematičkih sposobnosti i vještina. Kao i na prethodnim modulima, nakon teorijskog izlaganja, pristupilo se demonstraciji upotrebe pomenutog pribora. Polaznicima je bilo omogućeno da praktičnom primjenom predmeta nauče kako da omoguće djeci da na zabavan način usvoje matematičke zakonitosti.

Poslednji, četvrti modul obuke se ticao domena razvoja jezičkih i govornih sposobnosti kod djece. U uvodnom teorijskom izlaganju istaknut je značaj ranog razvoja govora, naročito usvajanja novih pojmova, a govorilo se i o predvještinama pisanja i čitanja.

O stepenu zadovoljstva kandidata kvalitetom obuke govorimo na osnovu rezultata upitnika koji je kreiran posebno za ovu priliku. Riječ je o petostepenoj skali Likertovog tipa. Tvrdnje, odnosno ajtemi iz upitnika, odnosili su se na: uslove u kojima se sprovodila obuka (tehnička opremljenost); odnos predavača prema kandidatima; mjeru u kojoj je cjelokupna obuka ispunila očekivanja kandidata, primjenu naučenih znanja u budućem radu.

Pored mogućnosti da brojnomo vrijednošću (1 Uopšte se ne slažem – 5 U potpunosti se slažem) izraze stepen slaganja sa tvrdnjama upitnika, polaznici su imali i mogućnosti da odgovorima esejskog tipa iznesu sopstvene sugestije ili komentar za svaku tvrdnju ponaosob.

Polaznici iznose pozitivne kritike na račun predavača.

Ovoj obuci prisustvovalo je i troje zaposlenih u JU Centar za dnevni boravak.

U cilju razvoja djetetovih potencijala, kao sa ciljem razvoja i unapređenja odnosa na nivou lokalne zajednice, između JPU „Zagorka Ivanović“ i JU Centar za dnevni boravak, realizovana su psihološka savjetovanja za djecu koja pohađaju ovu predškolsku ustanovu i za njihove roditelje.

U skladu sa tim psiholozi JU Centar za dnevni boravak započeli su krajem prošle godine sa realizacijom savjetovanja, a pomenute aktivnosti su sprovedene i tokom 2022.godine.

Psihološka savjetovanja realizovana su individualno i grupno. Savjetovanja su realizovana u smislu pružanja podrške individualno roditeljima, individualno djeci, kao i grupno gdje bi savjetovanju prisustvovali roditelj i dijete.

Od početka saradnje realizovano je ukupno **171 (stosedamdesetjedan)** savjetovanja u cilju pružanja podrške roditeljima i djeci.

U radu sa djecom, odnosno tokom razgovora sa roditeljima psiholozi uočavaju različite razvojne poteškoće ali i neprimjerene ponašajne obrasce u odnosu dijete-roditelj.

Ukupan broj djece koji je prošao savjetovanja u pratnji roditelja je 20 (dvadeset) dok se za pomoć individualno obratio 1 (jedan) roditelj za dodatne savjete i sugestije.

Po dogovoru sa direktoricom JPU „Zagorka Ivanović“, savjetovanja će biti obustavljena u periodu jula i avgusta, shodno odmorima i pauzi u vrtiću. Od septembra saradnja će biti nastavljena u skladu sa potrebama djece i roditelja.

Na poziv organizatora, kompanije „E-glas“, zaposleni JU Centar za dnevni boravak djece u Prijestonici Cetinje, kao jedini predstavnici Crne Gore, su prisustvovali na „**Konferenciji o naprednoj tehnologiji za djecu sa teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom**“, održanoj 29.09. i 30.09. u Zagrebu. O samom značaju poziva govori činjenica da je riječ o najpoznatijoj evropskoj konferenciji o asistivnoj tehnologiji.

Na konferenciji je pored domaćih predavača i brojnih gostiju nastupilo i 20 priznatih stručnjaka iz različitih krajeva svijeta, koji su kroz predavanja, radionice i demonstraciju praktičnih primjera istakli značaj upotrebe sredstava asistivne tehnologije i potpomognute komunikacije u svakodnevnom životu osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju.

Predstavnici JU Centar za dnevni boravak u Prijestonici Cetinje su pored pomenutih predavanja učestvovali i na izložbi opreme renomiranih svjetskih proizvođača koju su izlagali putem svog zastupnika za region, kompanije E- glas. Učestvovali su i na radionicama gdje je bilo moguće isprobati različita sredstva i pomagala za osobe s invaliditetom, sa naglaskom na najsavremeniju opremu i tehnologiju.

Od posebnog značaja izdava se Poster sekcija, koja se održavala oba dana konferencije. Za tu potrebu su zaposleni JU Centar za dnevni boravak djece u Prijestonici Cetinje, osmislili poster sa motivima tretmana u kabinetu asistivne tehnologije. To im je ujedno bila i najbolja prilika da se, izlažući poster, predstave organizatorima i drugim gostima, a sve sa ciljem razmjene iskustava i potencijalne saradnje sa drugim ustanovama.

Početak oktobra socijalna radnica i koordinatorka stručnog tima zaposlena u JU Centar za dnevni boravak završila je prvi od ukupno tri modula edukacije za pedagoga senzorne integracije. Navedeni vid obuke izdvojio se kao prioritetan i važan oblik tretmanskog djelovanja, kako bi JU Centar za dnevni boravak nastavio sa pružanjem tretmana senzorne integrativne disfunkcije obzirom na porast broja korsinika. Edukacija je održana online putem zoom aplikacije u organizaciji „Senzorijuma“ iz Beograda, kabineta za senzornu integraciju i ranu intervenciju.

Zaposlena u JU Centar za dnevni boravak je takođe početkom oktobra počela pohađati Maker Space Radionicu – 3D Workshop! Kao polaznica ove radionice upoznala se sa svijetom 3D-a i naučila kako najbolje iskoristiti 3D tehnologiju za nove profesionalne poduhvate. Nabavka 3D štampača je zaposlenima i korisnicima omogućila neograničene mogućnosti učenja i pružila mogućnost eksperimentisanja sa idejama, proširujući i povećavajući našu kreativnost. Na kraju radionice polaznici će steći znanje o načinu korišćenja 3D štampača, kao i o osnovama 3D modelinga, a po završetku radionice biti u mogućnosti da sami stvore 3D model u odgovarajućem programu i kasnije taj model odštampaju.

U saradnji sa Domom starih iz Podgorice zaposleni u JU Centar za dnevni boravak su realizovali radionicu pod nazivom "Pružanje psiho-socijalne podrške članovima porodica korisnika". Fokus pomenute radionice je bio na oblasti od zajedničkog interesa za obje ustanove, kao i na aktivnostima koje mogu unaprijediti usluge socijalne i dječje zaštite. Prisutni su prepoznali važnost pomenute radionice jer obukom zaposlenih za pružanje psiho-socijalne podrške porodicama korisnika uvažavamo njihove brige i dileme i time gradimo partnerski odnos, a sve u najboljem interesu naših krajnjih korisnika.

U oktobru mjesecu, 6 zaposlenih iz JU Centar za dnevni boravak su u Budvi prisustvovali obuci sa elementima aba metode. Polaznici obuke su, prisustvujući predavanju Ree Vuksan, imali priliku da se upoznaju sa teorijskim osnovama Aba metode.

ABA je:

- Primijenjena metoda utemeljena na osnovnim postavkama psihologije učenja.
- Zasniva se na opservaciji, odnosno analizi ponašanja, uključujući analizu spoljašnjih i unutrašnjih činilaca koji su usloveli određeno ponašanje.
- Praktične intervencije u okviru Aba metode podrazumijevaju korišćenje nagrade i kazne prilikom regulacije određenih oblika ponašanja.
- Bihevioralni analitičari smatraju da je nagrada snažno sredstvo regulacije, te stoga pretpostavljaju da djeca imaju veće šanse da ponove i usvoje ponašanja ili odgovore za koja su bivali nagrađeni, dok se dejstvo kazni ogleda u smanjivanju ili potpunoj eliminaciji pogrešnih odgovora i nepoželjnih oblika ponašanja.
- Prilikom učenja novih vještina bilo da su one kognitivne, socijalne ili motoričke, nagrada ili podrška se postepeno smanjuju kako dijete ne bi postalo zavisno od njih. Aba metoda svoju primjenu pronalazi gotovo u svim situacijama u kojima se dijete nalazi, te je stoga uloga roditelja u ABA programu nezamjenjiva.
- Poseban naglasak je stavljen na podučavanju komunikacionih vještina, verbalnih i neverbalnih. Za tu potrebu razvijen je čitav set metoda i tehnika koje uključuju upotrebu mimike, gestova, slikovnog materijala i slično.
- Kao oblik rane intervencije ABA metoda se uspješno koristi za rad sa djecom sa određenim razvojnim smetnjama, naročito sa onim iz spektra autizma.

Zaposleni su prepoznali značaj primjene ove metode obzirom da brojne studije pokazuju da veliki broj djece sa autizmom i drugim razvojnim teškoćama dostigne značajan napredak u učenju, razumijevanju, komunikaciji i socijalizaciji.

Kako su zaposleni u JU Centar za dnevni boravak prepoznali značaj saradnje sa organizacijama i institucijama na lokalnom nivou, tako je započeta saradnja sa Organizacijom

Crvenog krsta Cetinje na uspostavljanju logopedsko-psihološkog kabineta. U prostorijama Crvenog krsta Cetinje počeo je sa radom Logopedsko – psihološki kabinet, čije su usluge namijenjene djeci početnih razreda osnovnih škola. Crveni krst Cetinje i JU Centar za dnevni boravak Prijestonice Cetinje udružili su snage i kroz pilot projekat Ujedinjenom akcijom budimo im vjetar u leđa omogućili djeci, kojoj je to potrebno, adekvatan psihološko-logopedski rad u svom gradu. Na uspostavljanje ovog važnog servisa podstakli su nas podaci o sve većem broju djece kojoj je potreban neki vid logopedsko-psihološke terapije, kao i želja da pomognemo roditeljima koji ovu uslugu svojoj djeci ne mogu da obezbijede na Cetinju, dok odvođenje djece na tretmane u druge gradove iziskuje dodatna finansijska sredstva.

U saradnji sa osnovnim školama akteri su upoznali roditelje sa postupkom prijave djece nakon čega su obavljena testiranja kako bi se procijenilo kojoj djeci je rad sa stručnim licima najneophodniji. Kao pilot projekat, aktivnosti Logopedsko-psihološkog kabineta odvijale su se u periodu do 31. decembra 2022. godine, uz nastojanja Crvenog krsta i JU Centra za dnevni boravak da obezbijede finansijska sredstva za dugotrajno uspostavljanje ove usluge kako bi svakom djetetu bila dostupna.

Direktor JU Centar za dnevni boravak je prisustvovao **VII Zimskoj edukaciji na Kopaoniku za ustanove socijalne i dječje zaštite** sa akcentom na prioritete i perspektive u sistemu socijalne zaštite, jačanje kapaciteta za stručni rad i regionalno povezivanje.

Program rada je obuhvatao brojna predavanja, obuke i diskusije od kojih su neki:

- Kohezionna politika kao mogući odgovor na potrebe najosjetljivijih društvenih grupa – društvena mobilnosti i smanjenje siromaštva
- Reforma socijalne i dječje zaštite u Crnoj Gori 2012. – 2022. godine
- Funkcionisanje ustanova socijalne i dječje zaštite u zemljama regiona i predstavljanje primjera dobre prakse
- Izazovi u sprovođenju javnih nabavki usluga socijalne i dječje zaštite i dr.

Uočene potrebe nastavnog procesa, dovele su do potrebe za unaprjeđenjem saradnje i umreženosti usluga u lokalnoj zajednici.

Naime, činjenica je da je djeci potreban kontinuiran tretman i podrška, te da u svim vrtićima/školama nije formirana stručna služba, da u mnogim lokalnim zajednicama ne postoje centri za djecu s posebnim potrebama niti njihove jedinice i da se u njima bilježi nedovoljan i potpuni nedostatak stručnog kadra (defektolozi, terapeuti...). Pomenuto nam ukazuje o potrebi da se funkcionalnije, efikasnije i efektivnije iskoriste resursi koji postoje.

Zavod za školstvo organizuje i koordinira radom mobilnih timova čiji su članovi psiholozi, specijalni edukatori i rehabilitatori redovnih škola, resursnih i dnevnih Centara a po potrebi i nastavnici iz ovih ustanova.

Timovi odlaze u škole kao podrška za inkluzivno obrazovanje u dijelu izrade IROP-a, metodičkih savjeta, prilagođavanja nastave, savjetodavno-instruktivnog rada sa roditeljima i dr.

U skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti usluge podrške za život u zajednici su: dnevni boravak, pomoć u kući, stanovanje uz podršku, svratište, personalna asistencija, tumačenje i prevođenje na znakovni jezik i druge usluge podrške za život u zajednici.

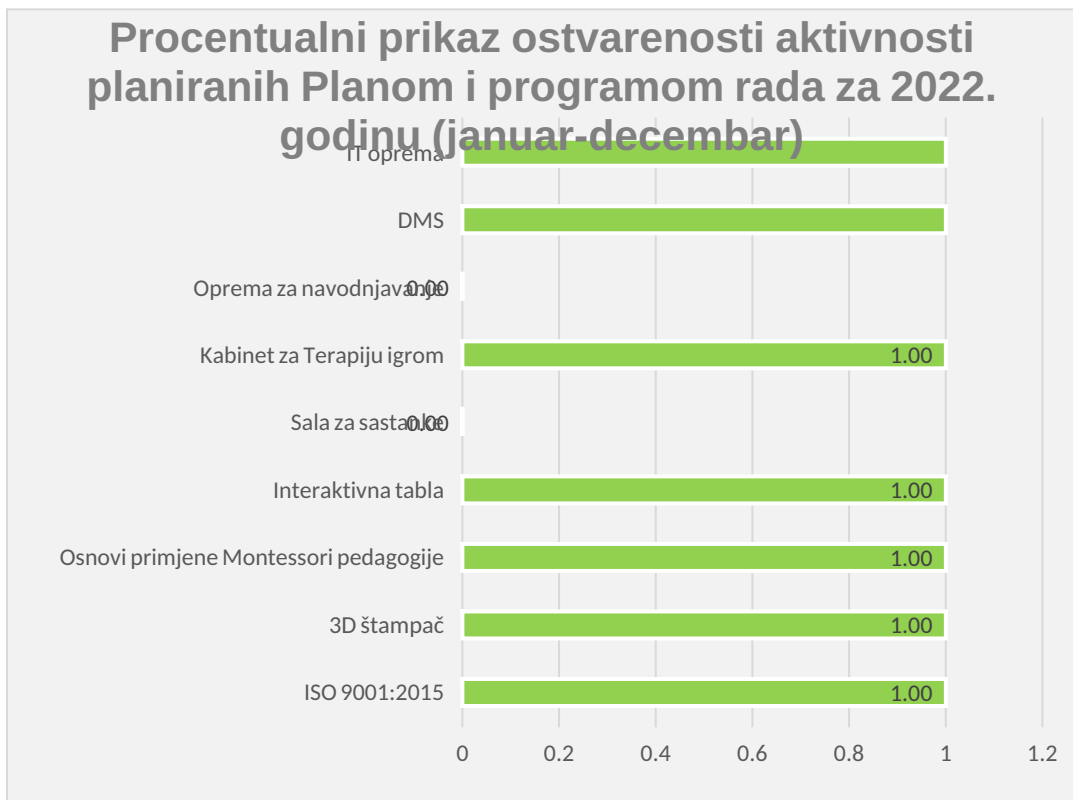
Posljednjih godina je najviše razvijena usluga centara za dnevni boravak, u kojima se, dominantno, djeci sa smetnjama u razvoju obezbjeđuje boravak tokom dana, socijalizacija, habilitacija i rehabilitacija, podrška učenju, društvena i profesionalna aktivacija, edukacija roditelja, prevoz, patronažne usluge.

Imajući u vidu gorenavedeno opšti cilj je: Poboljšati usluge na nivou lokalne zajednice pri centrima za dnevni boravak za funkcionalnu dodatnu stručnu podršku djeci sa posebnim obrazovnim potrebama usmjerenoj u vrtić i osnovnu školu. Specifični ciljevi su:

1. Uspostaviti saradnju vrtić, resursni centar radi dodatne stručne podrške za ranu intervenciju i razvojna postignuća
2. Uspostaviti saradnju osnovna škola, resursni centri radi dodatne stručne podrške za savladavanje nastavnog gradiva i obrazovno-razvojna postignuća
3. Osnažiti uslove i okolnosti sprovođenja dodatne stručne podrške

JU Centar za dnevni boravak je u prethodnoj godini preduzeo korake na sprovođenju dodatne stručne podrške, te unaprijedio već postojeće relacije za organizacijama i ustanovama na nivou lokalne zajednice. Održani su sastanci sa zaposlenima u predškolskim i školskim ustanovama i dogovorene mjere za unaprjeđenje položaja djece sa smetnjama u razvoju.

Grafikon 1. Prikaz aktivnosti planiranih Planom i programom rada za 2022. godinu (januar-decembar)

Dijagram 1. Prikaz ostvarenosti planiranih programskih aktivnosti za 2022. godinu (januar-decembar)

Procenat realizacije aktivnosti planiranih Planom i programom rada za 2022. godinu iznosi 78%.

Iz predstavljenih grafikona moguće je zaključiti da dvije aktivnosti planirane Planom i programom za 2022. godinu nijesu realizovane.

Po pitanju sale za sastanke, prepreku u realizaciji je predstavljala nemogućnost angažovanja profila stručnjaka koji bi svojom ekspertizom, pravovremeno i tačno odgovorio na izazov osmišljavanja funkcionalnog prostora kakav smo prvobitno i zamislili, a koji bi zadovoljio potrebe

prijema poslovnih partnera i održavanja sastanaka sa njima.

Dalje, nabavka opreme za navodnjavanje je obustavljena jer je ista na osnovu ponude izvođača radova zahtijevala izdvajanje sredstava za koje je, na nivou stručnog tima i upravljačkog kadra, procijenjeno da je bolje uložiti u nabavku dodatne opreme za novootvoreni kabinet Terapije igrom u skladu sa procijenjenim potrebama korisnika.

IV. Realizacija koncepta rada Centra za dnevni boravak i specifikacija pružanih usluga

U proteklom izvještajnom periodu usluge JU Centar za dnevni boravak je koristilo 24 korisnika.

Rad sa korisnicima je primarno organizovan prema uzrastu, te u skladu sa tim dvije grupe korisnika čine odrasla lica sa invaliditetom.

Drugi segment rada JU Centar za dnevni boravak se odnosi na rad sa djecom sa smetnjama u razvoju kojima je potrebna dodatna stručna pomoć i podrška, a koji su uključeni u vaspitno-obrazovni sistem.

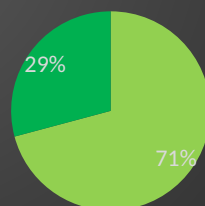
Rad sa djecom sa smetnjama u razvoju je takođe organizovan kroz individualne tretmane i grupne tretmane.

Tabela 1. Usluga dnevnog boravka u 2022. godini

Usluga dnevnog boravka	Cjelodnevni boravak	17
	Poludnevni boravak	7

Dijagram 2. Struktura korisničkih grupa

STRUKTURA KORISNIČKIH GRUPA

■ Cjelodnevni boravak ■ Poludnevni boravak

Tabela 2. Godišnja odsustva korisnika za period januar - decembar 2022.godine

Godišnja odsustva	Broj Dosijea korisnika	Broj izostanaka
Odsustva korisnika starijih od 27 godina	1	223
	4	150
	6	224
	8	149
	9	58
	11	137
	15	89
Odsustva korisnika mlađih od 27 godina	19	169
	5	216
	10	14
	12	99
	13	50
	14	170
	20	143
	21	76
	22	136
	26	104
	27	14
	28	4
	29	7
	30	9
	33	15
	32	36
	31	22

U okviru Pravilnika o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluga podrške za život u zajednici ("Službeni list Crne Gore", br. 063/19 od 18.11.2019) sadržana uputstva su primijenjena u izradi dokumentacije za rad sa korisnicima.

U izradi individualnih planova rada učestvovali su predstavnici nadležnog Centra za socijalni rad, JU Centar za dnevni boravak kao pružalac usluge, korisnici u skladu sa svojim mogućnostima i roditelji/zakonski zastupnici.

Nakon isteka roka važenja individualnih planova rada, jednom u šest mjeseci se vrši ponovni pregled na osnovu kojeg se izrađuje zaključak i izvještaj o korisniku na propisanim obrascima PU-IK (Izvještaj o korisniku) i PU-ZPP (Zaključak ponovnog pregleda).

U skladu sa gorenavedenim Pravilnikom o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluga podrške za život u zajednici ("Službeni list Crne Gore", br. 063/19 od 18.11.2019) vođena je i ostala dokumentacija koja se odnosi na liste praćenja, evidenciju dnevnih događaja, evidenciju aktivnosti na osiguranju bezbjednosti i drugo.

Programske aktivnosti planirane za 2022. godinu su u pogledu rada sa korisnicima uspješno realizovane.

U rad sa korisnicima su uključeni stručnjaci različitih profila kao što su: psiholog, logoped, fizioterapeut, socijalni radnik i pedagog senzorne integracije.

Individualni oblik rada sprovodili su stručnjaci koji su:

- Učestvovali u radu multidisciplinarnog tima u okviru kojeg se vršila procjena sposobnosti korisnika, planiranje budućih aktivnosti, realizacija, te evaluacija individualnih planova rada u skladu sa predviđenim rokovima
- Učestvovali u organizaciji osnovnih vaspitno-obrazovnih aktivnosti za djecu u okviru individualnih tretmana uz primjenu odgovarajuće didaktike
- Sprovodili radno-okupacione i kreativne aktivnosti na individualnim tretmanima uz primjenu različitih tehnika i materijala
- Održavali posredne kontakte sa korisnicima i porodicama korisnika koji zbog otežane epidemiološke situacije i ugroženog zdravstvenog stanja nijesu bili u mogućnosti koristiti usluge JU Centar za dnevni boravak.
- Radili na pripremi i dostavljanju domaćih zadataka i kreativnih aktivnosti za rad kod kuće korisnicima koji zbog otežane epidemiološke situacije i ugroženog zdravstvenog stanja nijesu bili u mogućnosti koristiti usluge JU Centar za dnevni boravak Cetinje
- Održavali direktne kontakte sa roditeljima nudeći psihološko i drugo savjetovanje u kriznim porodičnim situacijama uz poštovanje preporuka nadležnih organa i epidemioloških mjera na snazi
- Učestvovali u planiranju i realizaciji aktivnosti van sjedišta JU Centar za dnevni boravak u skladu sa preporukama nadležnih organa i epidemiološkim mjerama na snazi
- Ostvarili saradnju sa organizacijama na lokalnom nivou i organizacijama lokalne samouprave sa ciljem preduzimanja zajedničkih napora u pravcu podizanja nivoa svijesti i kreiranja inkluzivnog društva.

Tabela 3. Aktivnosti u okviru korisničke grupe od 18 do 27 godina za 2022. godinu¹

Aktivnosti u okviru korisničke grupe		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Planirane godišnje aktivnosti u okviru korisničke grupe	Kreativne radionice	45	45	45	47	45	43
	Kulinarske radionice	46	45	44	47	45	45
	Muzičko-plesne radionice	39	44	44	46	45	43
	Gradske šetnje/sportske aktivnosti	22	45	88	94	92	97
Realizovane godišnje aktivnosti u okviru korisničke grupe	Kreativne radionice	38	40	45	9	6	13
	Kulinarske radionice	37	41	43	9	5	10
	Muzičko-plesne radionice	32	36	44	9	6	10
	Gradske šetnje/sportske aktivnosti	17	41	93	18	12	97

Tabela 4. Aktivnosti u okviru korisničke grupe iznad 27 starosti godina za 2022. godinu²

Aktivnosti u okviru korisničke grupe		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Planirane godišnje aktivnosti u okviru korisničke grupe	Kreativne radionice	45	45	44	46	45	43
	Kulinarske radionice	47	44	44	45	45	42
	Muzičko-plesne radionice	37	45	45	47	45	45
	Gradske šetnje/sportske aktivnosti	20	45	91	93	92	91
Realizovane godišnje aktivnosti u okviru korisničke grupe	Kreativne radionice	36	29	44	8	4	26
	Kulinarske radionice	38	30	41	9	3	22
	Muzičko-plesne radionice	31	25	44	9	4	30
	Gradske šetnje/sportske aktivnosti	16	32	75	17	8	56

Iz prikaza u tabelama se da zaključiti da planiranje i realizacija grupnih aktivnosti ima veoma značajno mjesto u cjelokupnoj organizaciji rada JU Centar za dnevni boravak.

Pogoršanje epidemiološke situacije u svijetu izazvane pandemijom korona virusa Covid 19 je uticalo na izmjenu i prilagođavanje organizacije rada u ustanovama socijalne i dječje zaštite.

Tako je rad u JU Centar za dnevni boravak organizovan kroz individualne tretmane, kao i grupne uz maksimalno poštovanje epidemioloških preporuka sa ciljem omogućavanja našim korisnicima da borave u sigurnom okruženju – kolektivnom smještaju.

¹ Razlog nerealizovanja velikog broj aktivnosti i radionica jeste odsustvo korisnika zbog promjena u zdravstvenom stanju i ponašanju.

² Razlog nerealizovanja velikog broja aktivnosti i radionica jeste odsustvo korisnika zbog još uvijek aktuelne pandemije COVID -19.

Stručnjaci različitih profila (psiholog, logoped, oligofrenolog, pedagog senzorne integracije...) sprovodili su individualne tretmane sa korisnicima usluga JU Centar za dnevni boravak.

U skladu sa tim, rad psihologa sa korisnicima je bio usmjeren na:

- Stimulisanje opštih kognitivnih sposobnosti
- Procjena sposobnosti korisnika
- Podsticanje mašte i kreativnosti
- Razvoj emocionalne stabilnosti
- Razvoj strpljenja i tolerancije na frustraciju
- Razvoj vještina komunikacije
- Razvoj samopouzdanja i samopoštovanja
- Psihološka procjena korisnika u adaptacionom periodu
- Učešće u radu multidisciplinarnog tima
- Psihološko savjetovanje roditelja/staratelja
- Intenzivan rad sa korisnicima koji ispoljavaju neki od oblika problematičnog ponašanja

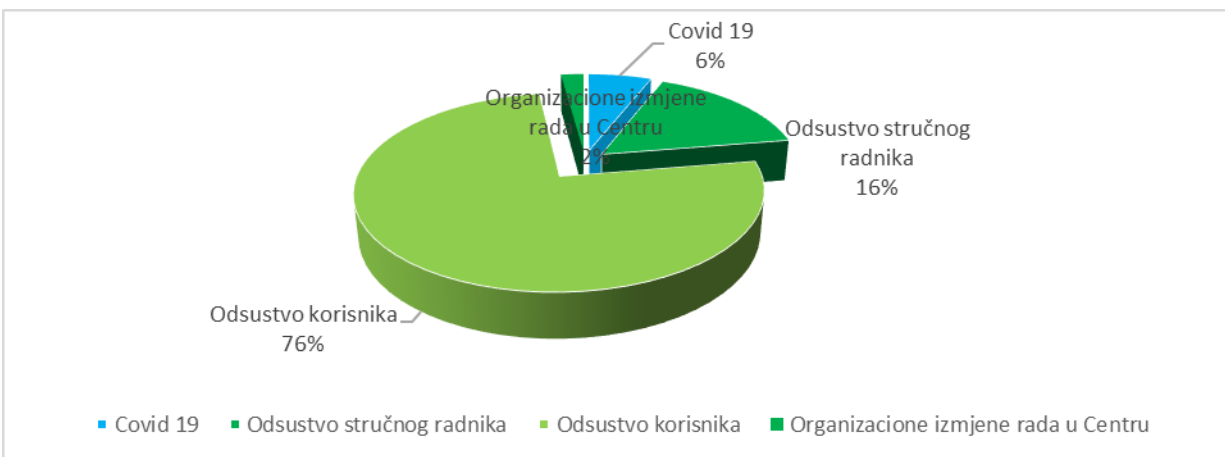
Tabela 5. Individualni psihološki tretmani za period januar – decembar 2022. godine

Individualni psihološki tretmani	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Planirani godišnji tretmani	1172	1533	1104	425	1065	526
Realizovani godišnji tretmani	717	894	372	111	733	279

Kako je navedeno u uvodnom dijelu izvještaja u JU Centar za dnevni boravak se kontinuirano radi na unaprjeđenju softvera za vođenje elektronske dokumentacije o korisnicima i pomenuti softver predstavlja prvi svoje vrste na teritoriji Crne Gore kada su u pitanju softveri koji se odnose na servise podrške za život u zajednici.

Jedno od unaprjeđenja softvera se odnosi na precizniju mogućnost vođenja evidencije o razlozima nerealizovanja individualnih psiholoških tretmana. U sljedećem dijagramu su predstavljeni gorenavedeni razlozi u toku 2022. godine.

Dijagram 3. Uzroci nerealizovanosti individualnih psiholoških tremana za period januar – decembar 2022. godine

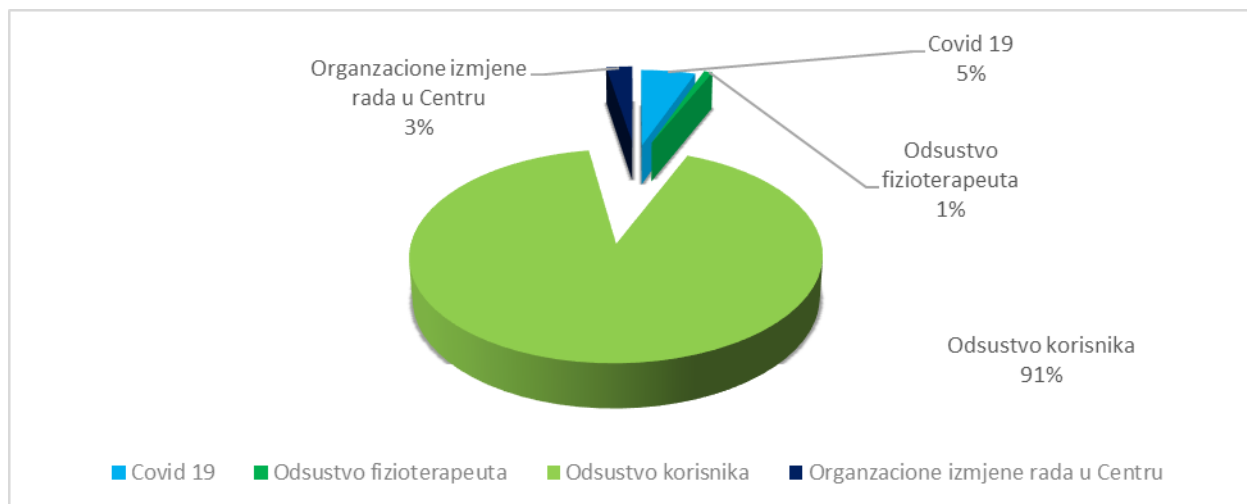
Rad fizioterapeuta u JU Centar za dnevni boravak u 2022. godini se bazirao na:

- Učešće u radu multidisciplinarnog tima
- Učešće u postupcima procjene stanja korisnika
- Sprovođenje kineziterapije u individualnom radu sa korisnicima
- U skladu sa ljebarskom dijagnozom (dr. fizijatrije) planira i sprovodi fizioterapeutski tretman
- Prati stanje i napredak korisnika, prema potrebi i konsultaciji sa ljebarom prilagođava fizioterapeutski tretman
- Saraduje sa korisnicima i roditeljma sa ciljem razvijanja pozitivnih odnosa i izgradnje motivacije neophodne za napredak u terapijskom procesu

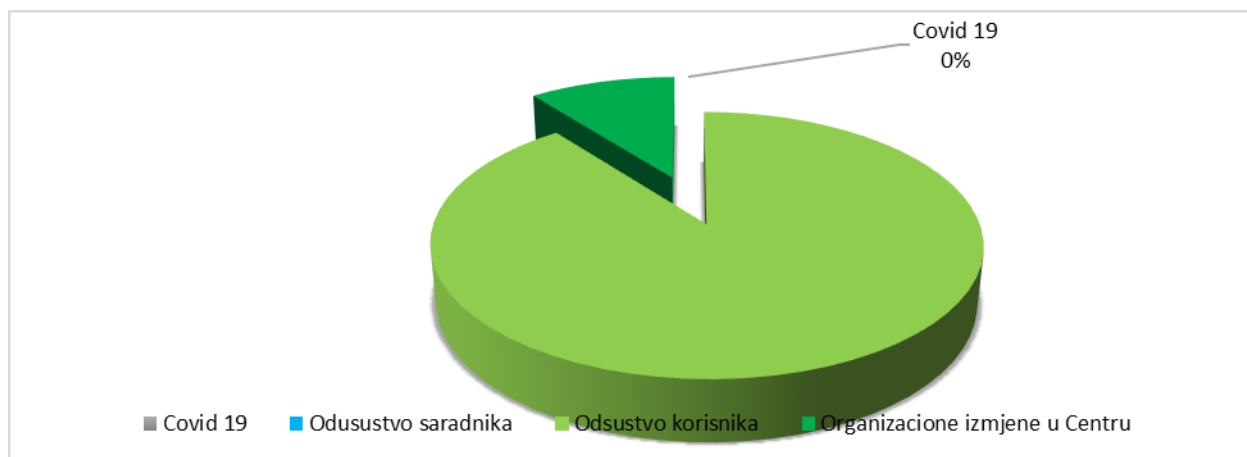
Tabela 6. Fizioterapeutski tretmani za period januar – decembar 2022. godine

Fizioterapeutski tretmani		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Individualni fizioterapeutski tretmani	Planirani godišnji tretmani	988	974	693	759	2065	802
	Realizovani godišnji tretmani	521	472	364	206	1014	184
Grupni fizioterapeutski tretmani	Planirani godišnji tretmani	188	189	224	345	0	284
	Realizovani godišnji tretmani	171	167	207	134	0	204

Dijagram 4. Uzroci nerealizovanosti individualnih fizioterapeutskih tretmana za period januar-decembar 2022. godine

Dijagram 5. Uzroci nerealizovanosti grupnih fizioterapeutskih tretmana za period januar-decembar 2022. godine

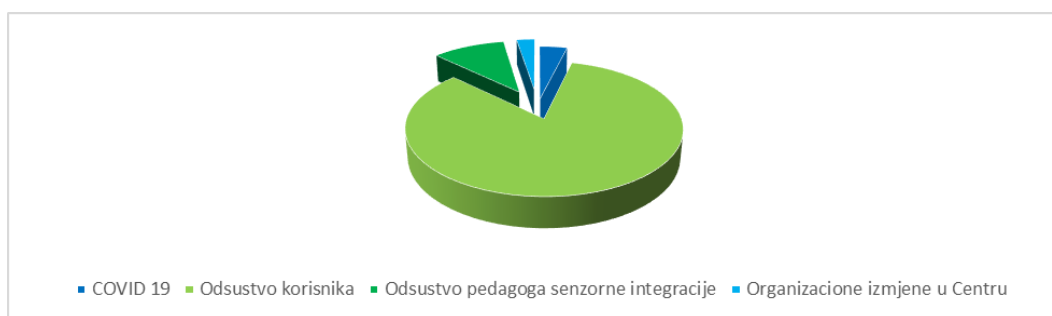
Individualne tretmane senzorne integrativne disfunkcije je sprovodio pedagog senzorne integracije čiji se rad odnosio na:

- Organizacija i integracija čulnih informacija (stimulusa)
- Unaprjeđenje kretanja
- Unaprjeđenje ponašanja
- Unaprjeđenje učenja
- Samoregulacija
- Unaprjeđenje motoričkog planiranja
- Poremećaj mišićnog tonusa
- Saradnja sa roditeljima korisnika
- Saradnja sa stručnim timom

Tabela 7. Tretmani senzorne integrativne disfunkcije za period februar – decembar 2022. godine

Individualni tretmani senzorne integrativne disfunkcije	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Planirani godišnji tretmani	270	232	193	128	125	176
Realizovani godišnji tretmani	215	179	89	9	78	94

Dijagram 6. Uzroci nerealizovanosti tretmana iz senzorne integracije za period januar-decembar 2022. godine

Rad logopeda u prethodnom izvještajnom periodu se sprovodio kroz individualne tretmane na kojima se stručno lice bavilo sljedećim oblastima:

- Poremećaji izgovora
- Poremećaji fluentnosti govora
- Jezični poremećaji
- Usporeni jezični razvoj
- Afazije i drugi neurogeni poremećaji jezika i govora
- Razvoj i usmjeravanje auditivne percepcije i pažnje
- Bogaćenje rečnika, razvoj rečenice i rečeničnih struktura
- Razvoj sposobnosti auditivne percepcije i diskriminacije nosilaca gramatičkih kategorija (korekcija agramatizma)
- Razvoj verbalne memorije
- Korektan izgovor glasova
- Razvoj sposobnosti diskriminacije akustički sličnih fonema – fonemski sluh, razvoj globalne psihomotorike, razvoj i diferencijaciju oralne praksije, podizanje stepena motivacije za komunikacijom
- Saradnja sa članovima stručnog tima
- Saradnja sa roditeljima

Tabela 8. Individualni logopedski tretmani za period januar – decembar 2022. godine

Individualni logopedski tretmani	2017	2018	2019	2020	2021	2022

Planirani godišnji tretmani	246	314	358	423	1262	585
Realizovani godišnji tretmani	206	237	262	73	678	344

Dijagram 7. Uzroci nerealizovanosti individualnih logopedskih tretmana za period januar – decembar 2022. godina

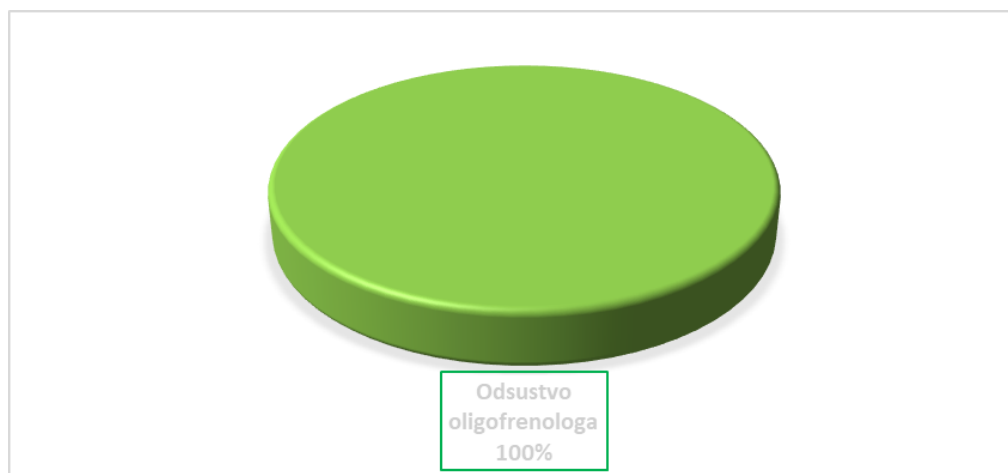
Individualni oligofrenološki tretmani tokom 2022. godine nijesu bili realizovani zbog odsustva radnika koji je na porodiljskom odsustvu, a u JU Centar za dnevni boravak je inače bila angažovana ugovorom o dopunskom radu, imajući u vidu da pomenuta usluga nije obavezna usluga u JU Centar za dnevni boravak, već je proizvod težnje da našim korisnicima obezbijedimo što kvalitetnije uslove za razvoj punih potencijala. Značajan problem u obezbjeđivanju defektološko – oligofrenoloških tretmana predstavlja deficit ovog profila stručnjaka na tržištu rada u Crnoj Gori. Na pomenutim tretmanima sprovodio se rad u sljedećim oblastima:

- Razvoj motoričkih sposobnosti;
- Senzornih funkcija (vizuelnih, taktilnih, auditivnih)
- Sposobnosti pažnje i pamćenja
- Razvoj govorno - jezičkih sposobnosti
- Razvoj receptivnog govora
- Razvoj ekspresivnog govora
- Razvoj kognitivnih sposobnosti
- Razvoj akademskih sposobnosti (čitanje, pisanje i numeričke sposobnosti)
- Saradnja sa roditeljima
- Saradnja sa stručnim timom

Tabela 9. Individualni oligofrenološki tretmani za period januar – decembar 2022. godine³

Individualni oligofrenološki tretmani	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Planirani godišnji tretmani	/	78	318	329	825	/
Realizovani godišnji tretmani	/	60	242	57	429	/

Dijagram 8. Uzroci nerealizovanosti individualnih oligofrenoloških tretmana za period januar – decembar 2022. godine

Tretmani u kabinetu za Montessori pedagogiju u prethodnom izvještajnom periodu su se sprovodili kroz individualne tretmane. Principi Montessori pedagogije se zasnivaju na:

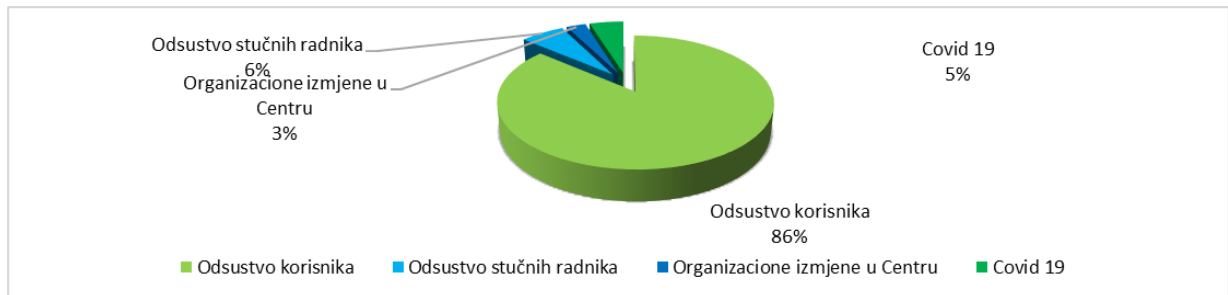
- Vjerovanju u potencijal djeteta
- Posmatranju djeteta
- Uočavanju potreba djeteta
- Potrebi djeteta za učenjem
- Samostalnosti djeteta u istraživanju
- Upijajućem dječjem umu

Tabela 10. Individualni tretmani u kabinetu za Montessori pedagogiju za period januar-decembar 2022. godine

³Radni angažman defektologa-oligofrenologa u Centru za dnevni boravak je trajao do 16. Septembra 2021. godine. Nakon toga nije bilo moguće angažovati pomenutog stručnjaka zbog deficitarnog stanja ovog profila stručnjaka na tržištu rada u Crnoj Gori.

Individualni tretmani u kabinetu za Montessori pedagogiju	2021	2022
Planirani godišnji tretmani	232	343
Realizovani godišnji tretmani	164	183

Dijagram 9. Uzroci nerealizovanosti individualnih tretmana u kabinetu za Montessori pedagogiju za period januar-decembar 2022. godine

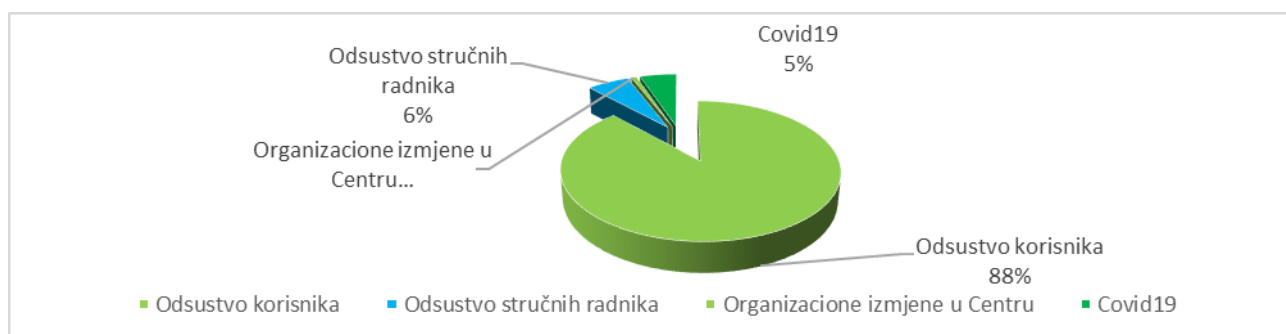
Kabinet za asistivnu tehnologiju otvoren u okviru projekta “Asistivnom tehnologijom do pune inkluzije” omogućio je našim korisnicima razvoj i unaprjeđenje brojnih vještina kao što su:

- Stabilnost, sjedenje i kretanje
- Pristup i rad na računaru
- Komunikacija
- Razvoj predvještina čitanja i pisanja
- Učenje
- Slobodno vrijeme
- Svakodnevne životne aktivnosti i primjena u svakodnevnom životu

Tabela 11. Individualni tretmani u kabinetu asistivne tehnologije za period januar-decembar 2022. godine

Individualni tretmani u kabinetu za asistivnu tehnologiju	2021	2022
Planirani godišnji tretmani	205	340
Realizovani godišnji tretmani	149	219

Dijagram 10. Uzroci nerealizovanosti individualnih tretmana u kabinetu za asistivnu tehnologiju za period januar-decembar 2022. godine

Tretmani u novootvorenom kabinetu za Terapiju igrom su se realizovali u okviru individualnog pristupa terapeuta. Terapija igrom omogućava djetetu:

- Da se izražava na prirodan način obzirom da je igra snažna potreba djetetove prirode
- Da razvije kognitivne, emocionalne, socijalne i fizičke vještine jer je igra "jezik djetinjstva".
- Da se lakše nosi sa stresnim situacijama i razumiju stresna iskustva
- Da iskaže lične potrebe i razvije samoizražavanje.
- Da osnaži komunikaciju, emocionalno blagostanje, poboljša socijalne odnose, privrženost i empatiju .
- Da osnaži samoregulaciju, samopoštovanje, kreativno rješavanje problema, moralni i psihološki razvoj

Tabela 12. Individualni tretmani u kabinetu za Terapiju igrom

Individualni tretmani u kabinetu za terapiju igrom	2022
Planirani godišnji tretmani	179
Realizovani godišnji tretmani	132

Dijagram 11. Uzroci nerealizovanosti individualnih tretmana u kabinetu za terapiju igrom za period januar-decembar 2022. godine

O kvalitetu koncepta rada u JU Centar za dnevni boravak svjedoči činjenica da je u prethodnoj godini izvršen inspeksijski nadzor od strane radne inspekcije i inspektorke socijalne i dječje zaštite. Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja JU Centar za dnevni boravak je kao subjekat inspeksijskog nadzora postupio u skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti, te u skladu sa tim nije nađen opravdan osnov za preduzimanje mjera iz nadležnosti inspeksijskog nadzora.

v. Rad sa korisnicima tokom pandemije izazvane virusom COVID 19

U toku 2022. godine uzimajući u obzir da naši korisnici pripadaju osjetljivoj i zdravstveno ugroženoj populaciji, organizacija rada se prije svega odnosila na ispunjavanje prostorno-tehničkih uslova koji se odnose na opremljenost sredstvima za dezinfekciju ruku, dezinfekcija prostora za rad i evidenciju tjelesne temperature, kako pri ulasku, tako i pri izlasku korisnika, roditelja/staratelja i posjetioca.

JU Centar za dnevni boravak je u vrijeme pandemije prepoznao značaj individualnog rada čijom primjenom stručni radnici i saradnici imaju bolji uvid u snage i mogućnosti korisnika, te njihovo opšte stanje. Tretmani su realizovani uz poštovanje fizičke distance i obaveznu upotrebu zaštitne opreme (obuća za rad, maske i higijenski nazuvci).

Osim pomenutih individualnih tretmana u 2022.godini realizovani su i grupni tretmani uz poštovanje mjera na snazi koje se odnose na kolektivni smještaj.

Epidemija virusa COVID 19 i restriktivne mjere otežale su svakodnevno funkcionisanje kako korisnicima, tako i roditeljima/starateljima. Sa ciljem pružanja dodatne stručne podrške za prevazilaženje poteškoća i kriznih situacija, dva stručna radnika, psiholog i psihološkinja su pružali usluge psihološkog savjetovanja roditeljima/starateljima u JU Centar za dnevni boravak (ponedjeljak – petak) i u JPU “Zagorka Ivanović” (petak).

U skladu sa preporukom nadležnog Centra za socijalni rad u Prijestonici Cetinje broj: 015-0115-130/21-589/1 rad na izradi individualnih planova rada sa korisnike koji od početka pandemije virusa COVID 19 nijesu koristili usluge JU Centar za dnevni boravak je obustavljen. O istom je napravljena službena zabilješka koja je priložena uz ostalu dokumenataciju koja se nalazi u dosijeima korisnika. Nastavak izrade individualnih planova rada, zaključaka ponovnog pregleda i izvještaja o korisnicima će se nastaviti kada se za to steknu uslovi, a po ostvarivanju neposrednog uvida u stanje korisnika.

V.1 Socio-integrativne aktivnosti

U proteklom polugodišnjem izvještajnom periodu u pogledu sprovođenja predviđenih socio-integrativnih aktivnosti izdvajamo sljedeće:

- 14. Februar – Dan ljubavi smo obilježili izradom medenjaka sa volonterima Organizacije Crvenog krsta Cetinje. Osim za korisnike, povodom dana ljubavi zaposleni su pripremili poruke za roditelje/staratelje koje su sadržale motivacione poruke o ljubavi kao glavnoj pokretačkoj snazi.
- 8 mart – Međunarodni dan žena obilježili smo radionicom sa volonterima Organizacije Crvenog krsta Cetinje. Izrada vjetrenjača je nosila simboličnu poruku – “Da put do rodne ravnopravnosti ne bude borba sa vjetrenjačama.”
- 2022 18.3-14. Zaposleni u JU Centar za dnevni boravak su nizom edukativnih radionica obilježili Međunarodni dan Daunovog sindroma. Radi uspješnije integracije u društvo pomenuto radionice su održane u osnovnim i srednjim školama na teritoriji Prijestonice Cetinje. Osim edukativnih aktivnosti, zaposleni u JU Centar za dnevni boravak su zajedno sa volonterima Organizacije Crvenog krsta Cetinje dijelili obilježja u bojama Međunarodnog dana Daunovog sindroma.
- Prigodne aktivnosti sprovedene su i u aprilu sa ciljem obilježavanja Svjetskog dana osoba sa autizmom. Sa željom da podignemo svijest građana o značaju podrške osobama sa autizmom kako bi se lakše integrisali u lokalnu zajednicu pozvali smo poznatog crnogorskog glumca Slobodana Marunovića da svojom porukom o pravima osoba sa autizmom pomogne njihovoj lakšoj integraciji u društvo. U nastavku, našoj akciji su se pridružili volonteri SLŠ “Petar Lubarda” Cetinje koji su dali podršku tako što su ručno ukrasili puzzle koje pored plave boje predstavljaju zaštitni znak osoba sa autizmom. Našoj integrativnoj misiji pridružila se i škola za osnovno muzičko obrazovanje “Savo Popović” iz Cetinja koja je povodom dana autizma organizovala prigodan koncert u kojem su uživali kako korisnici, tako i zaposleni. Zaposleni u JU Centar za dnevni boravak su povodom dana autizma održali edukativnu radionicu u OŠ “Lovčenski partizanski odred”.

- U nastavku, korisnici usluga JU Centar za dnevni boravak su u saradnji sa volonterima Organizacije Crvenog Krsta Prijestonice Cetinje tradicionalno ukrali dvorište Centra sadnjom sezonskog i višegodišnjeg cvijeća.
- Kraj aprila je obilježio Uskrs koji su naši korisnici proslavili tradicionalno, farbajući i ukrašavajući jaja. Osim tradicionalnih aktivnosti zaposleni i korisnici su se bavili izradom uskršnjih ukrasa na 3D štampaču.
- Maj mjesec obilježile su aktivnosti van ustanove. U toku istog mjeseca realizovana su [tri izleta: Budva, Lovćen – Ivanova korita i Rijeka Crnojevića](#).
- 17.5. našu ustanovu je posjetila zamjenica zaštitnika ljudskih prava g-đa Snežana Mijušković. Tokom posjete Mijušković je razgovarala sa direktorom JU Centar za dnevni boravak i zaposlenima o organizaciji rada u ustanovi, osoblju, saradnji sa drugim organima, te izazovima sa kojima se suočavamo i planovima za budućnost.
- U septembru našu ustanovu je posjetila uprava i zaposleni JU Dnevni boravak za djecu sa smetnjama u razvoju Golubovci. Na održanom sastanku zaposleni su razmijenili iskustva i upoznali se sa organizacijom rada uz obećanje za buduću saradnju na polju inkluzivne kulture za naše korisnike.
- U nastavku mjeseca našu ustanovu su posjetili volonteri [Organizacije Crvenog krsta](#) i korisnike upoznali sa osnovama prve pomoći. Ista je bila prezentovana kroz zabavno-edukativne sadržaje, a organizovana je povodom obilježavanja Svjetskog dana prve pomoći čija poruka ove godine glase “Učimo da pomažemo cijelog života”.
- Poslednje dane ljeta zaposleni i korisnici su iskoristili da organizuju još jedan izlet do Nacionalnog parka Lovćen.
- [Dječja nedelja 2022.](#) je obilježena u periodu od 3-7. oktobra. Akcija pod nazivom “Zastupaj me da svi razumiju” privukla je pažnju velikog broja građana. Aktivnost je osmišljena tako da su putem sredstava asistivne tehnologije (komunikacijskih kartica) prisutni definisali dječja prava i na taj način su postali glas djece koja nijesu verbalna ili im je govor nedovoljno razvijen.
- U oktobru mjesecu, sa željom da iskoristimo tople dane, uslijedila je organizacija izleta do Rijeke Crnojevića.
- Krajem mjeseca zaposleni i korisnici su posjetili Kotor u okviru jednodnevnog izleta.
- Na poziv dnevnog centra iz Tivta, zaposleni i korisnici iz JU Centar za dnevni boravak su prisustvovali opštinskom takmičenju u atletici za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju. Učesnici su se takmičili u 4 kategorije i osvojili medalje.
- U okviru sociointegrativnih aktivnosti odazvali smo se na poziv trenera fudbalskog kluba „Winner“ iz Cetinja Nina Milanovića da prisustvujemo trenigu. Naši korisnici su imali priliku da se upoznaju sa drugarima koji su nam pokazali pravila fudbala i našim korisnicima donirali majice sa obilježjima [FK „Lovćen“](#).
- Povodom Međunarodnog dana djeteta 20.11. 2022. godine našu ustanovu su posjetili predstavnici učeničkog parlamenta JU Srednja stručna škola Cetinje i proveli vrijeme družeći se sa našim korisnicima.
- Ove godine, 24.11. JU Centar za dnevni boravak je proslavio [9 godina od osnivanja](#). Povodom pomenutog datuma upriličen je koktel na kojem je prikazan film u kojem su sažete sve najznačajnije aktivnosti koje je kolektiv JU Centar za dnevni boravak pokrenuo u proteklih devet godina, a kroz koje je dat vidljiv i značajan doprinos korisnicima Centra i

njihovim porodicama, ali i cijeloj društvenoj zajednici. Na proslavi jubileja gradonačelnik Cetinja g-din Nikola Đurašković je u svom govoru ukazao na značaj JU Centar za dnevni boravak. On je istakao da naša javna ustanova, od osnivanja 2013. godine, na nivou lokalne zajednice kroz stručni tretman, programe i inkluzivne aktivnosti u društvenoj zajednici, radi na unaprjeđivanju kvaliteta života korisnika Centra i da zato treba konstantno raditi na poboljšanju njihovog položaja i ukazivati na njihove potrebe. Zaključno, akcentovao je međusobnu saradnju i zajednički rad na podizanju svijesti ljudi o problemima sa kojim se svakodnevno susrijeću ta lica i o značaju njihovog uključivanja u širu društvenu zajednicu.

- Povodom [Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom](#) 3. decembra volonteri Organizacije Crvenog Krsta Cetinje su zajedno sa našim korisnicima održali radionicu na temu promocije ljudskih prava osoba sa invaliditetom.
- U susret novogodišnjim praznicima našu ustanovu je posjetio gradonačelnik Prijestonice Nikola Đurašković sa svojim saradnicima. U razgovoru sa direktorom JU Centar za dnevni boravak g-dinom Božidarom Drecunom i zaposlenima istakao je da će Dnevni centar i u budućnosti biti posebna sfera interesovanja i poželio da u Novoj godini svojim marljivim radom nastave uspješnu misiju rada sa korisnicima centra kao i do sada. Gradonačelniku Nikoli Đuraškoviću uručena je novogodišnja čestitka koju su korisnici JU Centar za dnevni boravak zajedno izradili i dva novogodišnja ukrasa izrađena na 3D štampaču.
- Našu ustanovu su krajem decembra posjetili učenici OŠ „Njegoš“ sa Cetinja sa nastavnicom Vesnom Knežević. Nakon uručivanja poklona i obilaska ustanove proveli su kvalitetno vrijeme sa našim korisnicima.

VI. Izvještaj o radu volontera

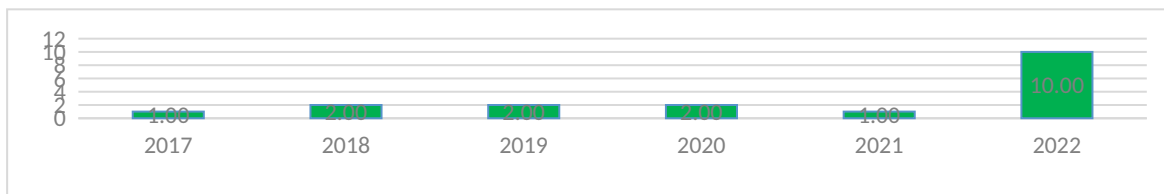
Volontiranje, kao jedan od načina socijalnog uključivanja i integracije ima posebnog značaja za našu zajednicu, na obostrano zadovoljstvo i volontera i naših korisnika.

Pored naših tradicionalnih partnera poput učenika srednjih škola i volontera Crvenog krsta, u volonterskim aktivnostima su povremeno bili uključeni i pojedinci starijeg uzrasta.

Za potrebe volonterskog rada, ustanova je svim našim volonterima obezbijedila adekvatne uniforme. U prethodnom periodu su naši korisnici zajedno sa volonterima, realizovali brojne aktivnosti kako radno-okupacione, tako i kreativne. Uz pomoć volontera srednje likovne škole „Petar Lubarda“ pripremali smo različite sadržaje povodom obilježavanja Dana osoba sa autizmom.

Pored ove, učenici pomenute škole su prisustvovali i mogim drugim aktivnostima. Tako bi, pored neposrednog rada sa korisnicima učestvovali i u aktivnostima održavanja higijene u prostorijama Centra. Od posebnog značaja izdvajaju se i brojne slikarske radionice, u kojima su podjednako uživali korisnici i članovi stručnog tima. Broj stalnih volontera koji posjećuju naše korisnike dva puta nedeljno je 7-10.

Grafikon 2. *Uporedni prikaz broja volontera od 2017. godine*

VII. Ostvarena podrška JU Centar za dnevni boravak

Značajno unaprjeđenje kvaliteta rada JU Centar za dnevni boravak, omogućeno je zahvaljujući vrijednim donacijama od strane pojedinaca i organizacija.

U januaru mjesecu u okviru humanitarne akcije "Knjiga kao najljepši dar" direktorica OŠ "Lovčenski partizanski odred" sa đacima te škole, Ana Ivanović, Ivana Vujović, Selma Karastanović i Dejana Dizdar su donirali ukupno 60 knjiga, i time obogatili našu biblioteku.

Crnogorska Pravoslavna crkva je u januaru mjesecu povodom Novogodišnjih i Božićnih praznika obradovala korisnike usluga JU Centar za dnevni boravak u Prijestonici slatkim paketićima.

U martu mjesecu, Nikola Pavličević je ispred firme "Future Directions" donirao edukativne igračke za korisnike usluga JU Centar za dnevni boravak u Prijestonici.

U junu mjesecu, firma Cassiopeia je donirala Crnogorske bojanke – Cetinje, koje će naše korisnike zabavom i bojanjem sprovesti kroz Crnogorsku Prijestonicu Cetinje.

Takođe, u junu mjesecu, "Norveško – Crnogorsko udruženje prijatelja" je uručilo vrijednu donaciju u vidu interaktivne table, dva gb sjedišta za auto i sportskih rekvizita, koji su od velikog značaja za rad sa korisnicima usluga JU Centar za dnevni boravak u Prijestonici.

Preduzetnik "Vukadinović commerc" je JU Centar za dnevni boravak donirao novčana sredstva za unaprjeđenje kvaliteta rada.

Povodom 30. godina od osnivanja kompanije "Martex DOO" predstavnici iste su JU Centar za dnevni boravak u Prijestonici uručili vibrofon – logopedski aparat.

Fudbalski klub "Winner" iz Cetinja donirao je majice sa obilježljima FK "Lovćen" našim korisnicima.

Prijatelji JU Centar za dnevni boravak pobrinuli su se da i ove godine uljepšaju novogodišnje praznike praznike.

Novogodišnje iznenađenje našim korisnicima priredio je i gradonačelnik Prijestonice Cetinje gospodin Nikola Đurašković sa svojim saradnicima koji su korisnicima uručili novogodišnje poklone.

Iz OŠ „Njegoš“, nastavnica Vesna Knežević sa djecom donirala je našim korisnicima novogodišnje paketiće.

Gospođa Ana Borozan je našim korisnicima donirala rukotvorine i ukrase za novogodišnje jelke naših korisnika.

Gospodin Dimitry Mikheevu i Batrić- Bačo Vušurović uručili su novogodišnje paketiće za naše korisnike.

Ekipe RTVCG i g-din Boris Šarančić, voditelj jutarnjeg programa su takođe uručili novogodišnje paketiće.

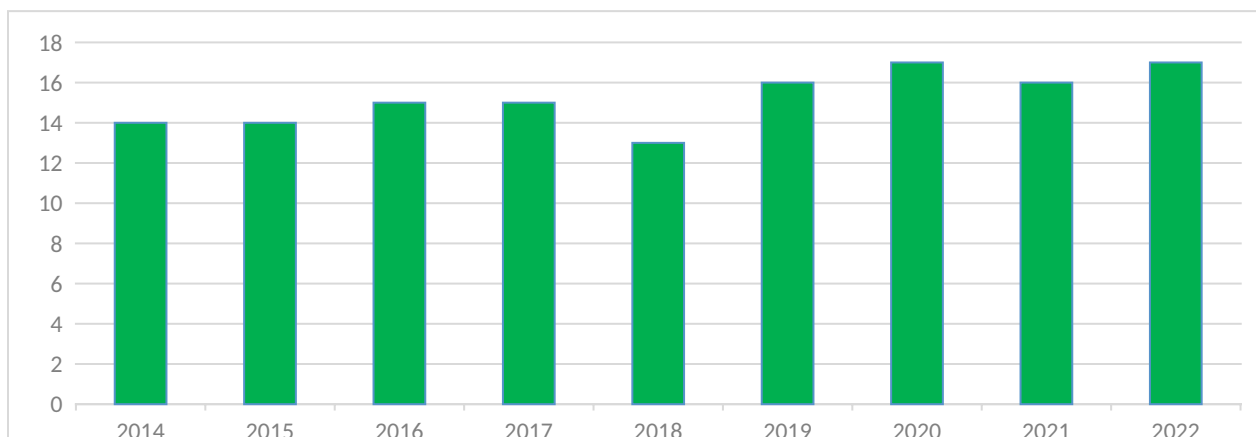
Kompanija Niksen Trade i Hotel Monte Rosa na čelu sa gospodinom Draganom Čavor uručila je novogodišnje paketiće kako za korisnike tako i za djecu zaposlenih u JU Centar za dnevni boravak.

U 2022. godini, JU Centar za dnevni boravak je prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta JU Centar za dnevni boravak djece sa smetnjama u razvoju i odraslih lica sa invaliditetom u Prijestonici broj: 01-070/20-384 od 29.06.2020. godine I broj: 01-070/22-667 od 28.09.2021. godine, sistematizovao 16 radnih mjesta sa 17 zaposlenih.

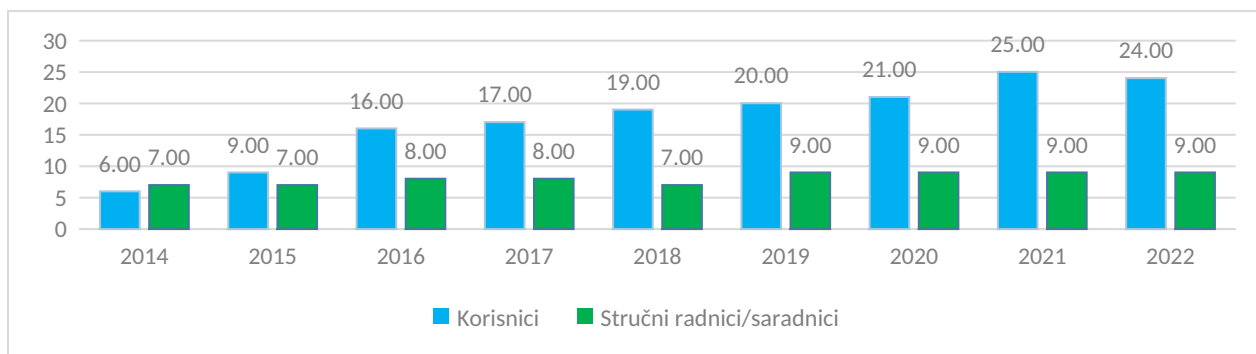
Ugovorom na neodređeno vrijeme angažovano je 12 zaposlenih, dok je posredstvom agencije za ustupanje zaposlenih angažovano 3 zaposlenih. Ugovorom o dopunskom radu angažovano je 2 zaposlenih.

Direktor JU Centar za dnevni boravak, 2021. godine imenovan je na mandatni period od 4 godine.

Grafikon 3. Usporedni prikaz zaposlenih od 2014. godine

Grafikon 4. Usporedni prikaz broja korisnika i stručnih radnika/saradnika od 2014. godine

JU Centar za dnevni boravak u 2022. godini obezbijedio je angažman stručnih lica neophodnih za kvalitetan rad Ustanove. Za knjigovodstveno-računovodstvene poslove

obezbijeđen je knjigovođa, dok je za sprovođenje individualnih logopedskih tretmana obezbijeđen logoped.

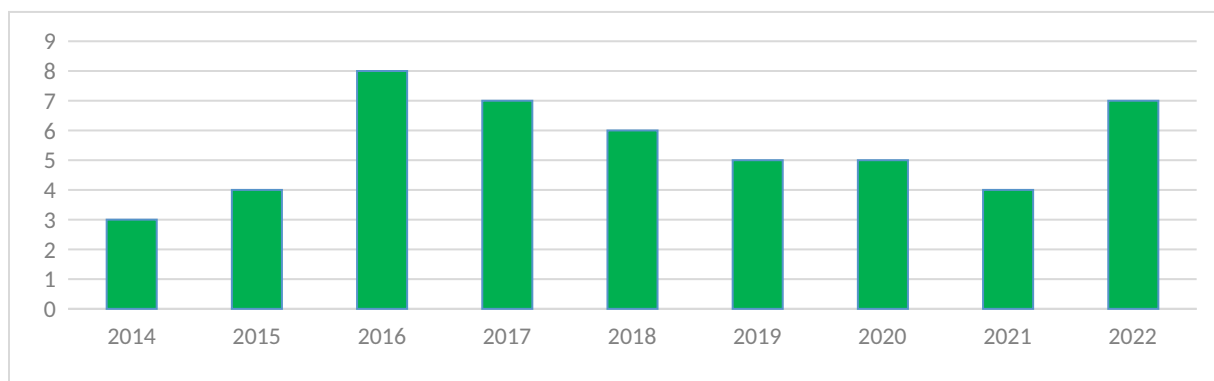
Takođe, putem Ugovora o djelu angažovano je 17 izvršilaca za pružanje usluga kako u direktnom radu sa korisnicima, tako i u pogledu održavanja enterijera i eksterijera Ustanove.

U okviru programa stručnog osposobljavanja visokoškolaca za 2022. godinu, stručnu praksu u JU Centar za dnevni boravak obavio je jedan pripravnik.

U okviru programa Direktno otvaranje radnih mjesta – Javni rad, finansiranog od strane Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, od decembra 2021. godine do marta 2022. godine, angažovana su 4 personalna asistenta. Takođe, od decembra 2022. godine, u trajanju od 4 mjeseca, angažovana su 2 personalna asistenta. Angažovani personalni asistenti će dati značajan doprinos u realizaciji većeg dijela planiranih aktivnosti i pružiće dodatnu pomoć i podršku djeci sa smetnjama u razvoju i odraslim licima sa invaliditetom.

U izvještajnom periodu održane je 7 sjednica Upravnog odbora sa ciljem obavljanja poslova i donošenja odluka iz nadležnosti ovog Organa, a u skladu sa zakonom i Statutom JU Centar za dnevni boravak Cetinj

Grafikon 5. *Uporedni prikaz broja održanih sjednica Upravnog odbora od 2014. godine*

IX. Saradnja sa roditeljima

Svjesni brojnih izazova sa kojima se roditelji korisnika suočavaju zaposleni u JU Centrar za dnevni boravak u Prijestonici su nastavili rad na jačanju mreže podrške.

Osnov kvalitetne saradnje zasniva se na uzajamnom povjerenju, otvorenoj komunikaciji, te partnerskom odnosu, pa je tako i prethodni izvještajni period obilježila otvorena saradnja sa roditeljima.

Tačno informisanje o opštem stanju korisnika i njihovim pravima i dalje predstavlja jedan od prioritetnih zadataka zaposlenih u JU Centar za dnevni boravak.

U skladu sa tim, roditelji/staratelji imaju pravo da se informišu o opštem stanju korisnika u toku radnog dana u bilo kom trenutku.

U prethodnom izvještajnom periodu zaposleni u JU Centar za dnevni boravak su nastavili sa pružanjem psihosocijalne podrške roditeljima/starateljima.

Pomenuta podrška je organizovana kroz savjetodavni rad i pružanje stručnih uputstava za prevazilaženje kriznih porodičnih situacija. Pored navedenih usluga koje su na raspolaganju roditeljima/starateljima naših korisnika, iste su na raspolaganju jednom sedmično (petkom) od strane naših stručnih lica i roditeljima djece iz JPU "Zagorka Ivanović.

Pored toga, dostupnost savjetodavnih usluga je omogućena telefonskim putem kao i putem online sastanaka.

Kako je održavanje kvalitetnog odnosa sa roditeljima preduslov uspješne saradnje, ispitivanje zadovoljstva roditelja/staratelja predstavlja jedan od prioritetnih zadataka. Tako je u prvoj polovini 2022. godine uorganizovano anketno prikupljanje podataka propisanih Pravilnikom o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluga podrške za život u zajednici ("Službeni list Crne Gore", br. 063/19 od 18.11.2019).

Shodno Pravilniku o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluga podrške za život u zajednici ("Službeni list Crne Gore", br. 063/19 od 18.11.2019.) pružalac usluge je dužan da najmanje jednom u godini sprovede evaluaciju kvaliteta pruženih usluga.

Anketa koja je sprovedena sa korisnicima usluga u martu 2022. godine imala je za cilj ispitivanje nivoa zadovoljstva korisnika usluga koje pruža Javna ustanova Centar za dnevni boravak djece sa smetnjama u razvoju i odraslih lica sa invaliditetom u Prijestonici Cetinje.

Zadovoljavanje potreba svih korisnika usluga koje pruža JU Centar za dnevni boravak u Prijestonici je jedan od ciljeva koji je naša ustanova postavila ispred sebe, pa je u skladu sa tim i sa ISO standardom sprovedena izmjena ankete u odnosu na prethodne godine. Kreirana je nova anketa sa ciljem bolje identifikacije potreba korisnika i njihovih roditelja/staratelja kroz adekvatniju formulaciju pitanja.

Anketa je takođe imala za cilj da omogući Upravi Ustanove da objektivno sagleda mišljenje indirektnih korisnika – roditelja ili rodbine korisnika, kako bi mogla preduzeti eventualne korake na

mjestima gdje se ukaže mogućnost za poboljšanje.

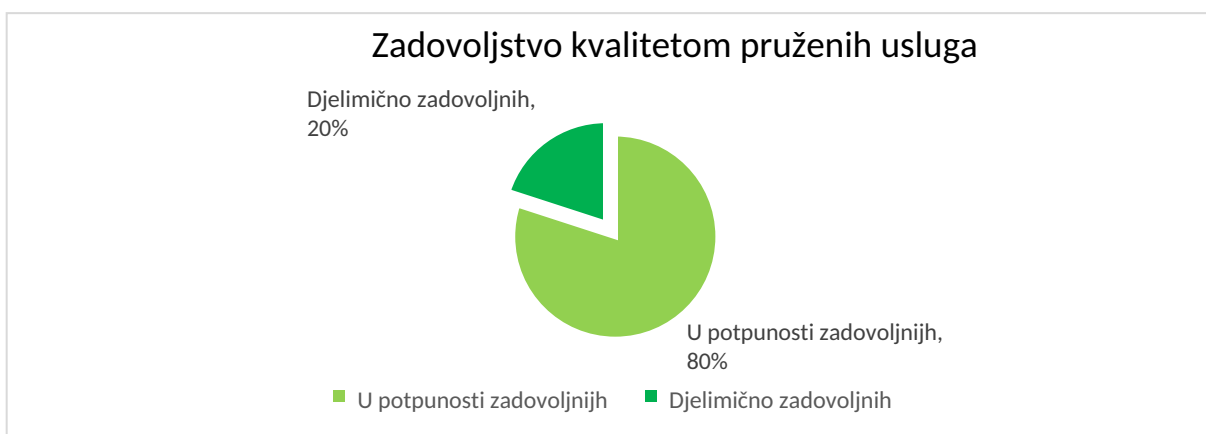
Anketni listić je koncipiran tako da sadrži ukupno 7 pitanja razvrstanih gdje se ocjenjuje nivo zadovoljstva na bazi trostepene skale i to: Odlično – dobro – loše.

Anketni listić pruža mogućnost anonimnog izjašnjavanja uz mogućnost iznošenja prijedloga, sugestija i/ili kritika na određeni segment rada sa korisnicima.

Anketiranje je sprovedeno prema uputstvu za istraživanje zadovoljstva korisnika.

Razvoj projekta uvođenja i implementacije sistema kvaliteta u skladu sa standardima serije ISO 9001:2015 bi trebao obezbjediti preduslove za stvaranje ambijenta pogodnog za realizaciju daljih aktivnosti koje odgovaraju tim potrebama, planiranje novih projekata i operacija, te da se pronađu procesi i resursi sposobni za izvršenje istih.

Rezultati sprovedene evaluacije su predstavljeni u dijagramu:

Dijagram 12. Stepen zadovoljstva korisnika (djece sa smetnjama u razvoju, odraslih lica sa invaliditetom i njihovih roditelja/staratelja) kvalitetom pruženih usluga u JU Centar za dnevni boravak

Analiza (anonimne) ankete korisnika usluga JU Centar za dnevni boravak u Prijestonici pokazuje da je najvažnija od zainteresovanih strana veoma zadovoljna nivoom i kvalitetom usluga u JU Centar za dnevni boravak u Prijestonici.

Nije pronađeno ni jedno potencijalno kiritično mjesto koje je pod nadzorom Uprave, i odgovornih lica za provođenje tih aktivnosti.

U korist tome da je odnos poštovanja uzajaman svjedoči činjenica da su roditelji naših korisnika pokrenuli inicijativu da se našoj ustanovi dodijeli nagrada „13. novembar“.

Nagrada „13. novembar“ dodjeljuje se na Dan oslobođenja Prijestonice, a mogu je dobiti i pravna lica i pojedinci ako njihova ostvarenja imaju poseban značaj za Prijestonicu. Posebno nas raduje što su roditelji korisnika prepoznali naše napore da svoje servise u najvećoj mjeri baziramo na rad sa djecom u ranoj razvojnoj dobi kroz individualni pristup.

X. Medijska zastupljenost

JU Centar za dnevni boravak je prepoznao značaj promocije inkluzivnog društva i poboljšanje položaja marginalizovanih grupa kao i ulogu medija, kako lokalne tako i nacionalne u tom zadatku.

Pored sajta⁴ na kojem su dostupne sve informacije koje se tiču organizacije i poslovanja JU Centar za dnevni boravak, velika pažnja je posvećena IG⁵, kao i FB⁶ stranici. Osim pomenutih društvenih mreža, JU Centar za dnevni boravak je svoje djelovanje predstavio na još jednoj svjetski poznatoj platformi You Tube⁷.

Sa ciljem povećanja nivoa opšte informisanosti građana i davanja što više kvalitetnih informacija radi boljeg odlučivanja o najvažnijim pitanjima zajednice ostvarili smo odličnu saradnju sa brojnim pisanim i elektronskim medijima.

Uspostavljanje novog servisa "Terapija igrom" koji će se sprovoditi kroz psihološke tretmane je bilo medijski praćeno gostovanjima u emisijama i na portalima. Osim pomenutog, unaprjeđenje materijalnih uslova (nabavka 3D štampača, donacija interaktivne smart table i sl.) je takođe objavljeno u elektronskim i štampanim medijima.

Uzimajući u obzir da je djelovanje JU Centar za dnevni boravak usmjereno na postavljanje pitanja inkluzije u realne okvire u kojima ih javnost može opažati, obilježavanje značajnih datuma prigodnim aktivnostima je bilo praćeno od velikog broja medija na nivou Crne Gore.

Sa ciljem predstavljanja široj javnosti aktivnosti koje su preduzete u prethodnih 9 godina od osnivanja JU Centar za dnevni boravak na upriličenom koktelu predstavljen je film u kojem su pomenute aktivnosti i sažete. Na proslavi jubileja prisutnima se pored direktora ustanove g-dina Božidara P. Drecuna obratio i gradonačelnik Cetinja g-din Nikola Đurašković koji je u svom govoru ukazao na značaj JU Centar za dnevni boravak koja kroz stručni tretman, programe i inkluzivne aktivnosti u društvenoj zajednici, radi na unaprjeđivanju kvaliteta života korisnika Centra. Poseban akcenat je stavljen na međusobnu saradnju i zajednički rad na podizanju svijesti ljudi o problemima sa kojim se svakodnevno susrijeću djeca sa smetnjama u razvoju i odrasla lica sa invaliditetom, te o značaju njihovog uključivanja u širu društvenu zajednicu.

Događaj je bio medijski praćen od strane brojnih portala.

Analitika društvenih mreža za 2022. godinu (za period januar – decembar)

⁴ <https://dnevnicecentarcetinje.me/>

⁵ https://www.instagram.com/dnevni_centar_ct/

⁶ <https://www.facebook.com/people/JU-Centar-za-dnevni-boravak-u-Prijestonici/100057453488915/>

⁷ <https://www.youtube.com/channel/UCEWwjqqAwj6apMvP-GzDFIQ>

IG stranica JU Centra za dnevni boravak ima ukupno 1482 pratilaca, što obzirom na činjenicu da ista nije komercijalizovana predstavlja značajan uspjeh.

Putem IG stranice tokom prethodne godine pokrenuli smo kampanju „Knjiga kao najljepši dar“ čiji je cilj bio podizanje svijesti o integraciji djece i mladih sa smetnjama u razvoju kao i odraslih lica sa invaliditetom u društvo, a ciljna grupa sa kojom smo komunicirali poruke su bili mlade osobe od 14-30 godina.

U prethodnom polugodišnjem periodu godini objavili smo 118 postova na Instagram stranici sa ukupno 11.946 pozitivnih reakcija. Kreirali smo jaku IG zajednicu, koju su podržale i brojne uticajne javne ličnosti poput Slobodana Marunovića čija je podrška povodom dana autizma poslala snažnu poruku, kao i organizacije poput Crvenog krsta Crne Gore, UNICEF-a, škole i vrtići, zavodi, sportisti i td.

Pokrenuli smo brojne akcije sa ciljem unaprjeđenja naše integrativne misije i premjestili pitanje inkluzije u spoljašnji svijet kako bi podigli nivo svijesti naših sugrađana o mogućnostima, snagama, kao i problemima sa kojima se suočavaju djeca i mladi sa smetnjama u razvoju i odrasla lica sa invaliditetom.

Neke od pomenutih akcija sprovedenih u toku 2023. godine po kojima je JU Centar za dnevni boravak postala prepoznatljiva na nivou Crne Gore su bile:

„Knjiga kao najljepši dar“, „Zastupaj me da me svi razumiju“ i „Živi u svom svijetu“ zamijenimo sa „Živimo u istom svijetu“.

Facebook stranicu JU Centar za dnevni boravak prati 1.3K. Kako su na FB stranici ciljna grupa uglavnom zreliji, zaposleni ljudi tako smo poruke prilagođavali toj ciljnoj grupi. U izvještajnom periodu objavili smo 73 FB postova sa 2.497 pozitivnih reakcija koja su sadržala linkove članaka iz medija povodom naših postignuća i fotografije tretmana naših korisnika.

Direktor
Božidar P. Drecun

XI. Finansijski izvještaj za 2022. godinu

Izvršetak o realizaciji Plana i programa rada za 2022. godinu

JU CENTAR ZA DNEVNI BORAVAK DJECE SA SMETNJAMA U RAZVOJU I ODRASLIH LICA
SA INVALIDITETOM U PRIJESTONICI CETINJE
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA III

Godina

Obrazac 3

2022

IV kvartal

red br	NOVČANI TOK -	plan	izvršenje	
			predhodna god-3	tekuća godina
1	2	3	4	5
1	Primici			
1.1	Opšti prihodi	155000	145600	162910
1.2	Namjenski prihodi	32356	19776	33640
1.3	Sopstveni prihodi	1890	645	5675
1.4	Donacije	11000	10545	10385
1.5	Kredit			
1.6	Prenesena novcana sredstva	45402	67354	45402
I	Ukupno primici (1.1+1.2+1.3+1.4+1.5)	245648	243920	258013
2	Izdaci			
2.1	Tekući izdaci/41	238123	195166	195847
2,1,1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslod./411	145596	71660	118796
2,1,2	ostala lična primanja/412	12959	13612	13280
2,1,3	Rashodi za materijal /413	13604	10088	13123
2,1,4	Rashodi za usluge/414	14821	42894	19621
2,1,5	Tekuće održavanje/415	3400	2100	5323
2,1,6	Kamate/416			
2,1,7	Zakup-/417			
2,1,8	Subvencije/418			
2,1,9	Ostali izdaci/419	47743	54812	25704
2.2	Transveri za socijalnu zaštitu/421,2			
2.3	transveri instit, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru/43			
2.4	Kapitalni izdaci/44	2050	1958	4105
2.5	Pozajmice i krediti/45			
2.6	Otplata dugova/46	5475	1393	5475
2.7	Rezerve/47			
II	Ukupno izdaci(2.1+2.2+2.3+2.4+2.5+2.6+2.7)	245648	198518	205427

Izvršetak sastavila

Ovlašćeno lice

Izveštaj o realizaciji Plana i programa rada za 2022. godinu

JU CENTAR ZA DNEVNI BORAVAK DJECE SA SMETNJAMA U RAZVOJU I ODRASLIH LICA
SA INVALIDITETOM U PRIJESTONICI CETINJE

Obrazac 5

Godina

2022

IZVJEŠTAJ O NEIZMIRENIM OBAVEZAMA

IV kvartal

red br	OPIS	stanje obaveza na 31.12.predhodne	stanje obaveza na kraju izveštajnog perioda
1	2	3	4
1	obaveze za tekuće izdatke(1.1+1.2+1.3)	5474.6	816
1.1	obaveze za bruto zarade i dop na teret poslod./211	3201	
1.2	obaveze za ostala lična primanja/212	1082	57
1.3	obaveze za ostale tekuće izdatke/213-219	1191	759
2	obaveze po transverima za socijalnu zaštitu/22		
3	obav za transvere instituc, pojedincima , nevl i javnom sektoru/23		
4	obaveze za kapitalne izdatke/24		
5	obaveze po pozajmicama i kreditima/25		
6	obaveze po osnovu otplate dugova/26	53660	53660
7	obaveze iz rezervi/27		
8	stanje obaveza na kraju godine(1+2+3+4+5+6+7)	59135	54476

Izveštaj sastavila

Ovlašćeno lice

Izveštaj o realizaciji Plana i programa rada za 2022. godinu

Izveštaj o neizmirenim obavezama

JU Centar za dnevni boravak djece sa smetnjama u razvoju i odraslih lica sa invaliditetom- Cetinje

Redni broj	Vrsta neizmirene obaveze	Stanje neizmirenih obaveza opštine na kraju IV kvartala	Stanje neizmirenih obaveza javnih preduzeća i ustanova na kraju IV kvartala 2022
I	Obaveze za tekuće rashode		816
	Obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca		
	Obaveze za ostala lična primanja		57
	Obaveze za ostale tekuće rashode		759
II	Obaveze po transferima za socijalnu zaštitu		
III	Obaveze za transfere institucijama, pojedincima, NVO		
IV	Obaveze za kapitalne izdatke		
V	Obaveze po pozajmicama i kreditima		
a)	glavnica		
b)	kamata		
VI	Obaveze po osnovu otplate dugova		53660
VII	Obaveze po osnovu reprogramiranog poreskog duga		
VIII	Obaveze iz rezervi		
UKUPNE NEIZMIRENE OBAVEZE (I+II III+IV+V+VI +VII+VIII)			54476

Reprogramirani poreski dug	ukupan iznos reprogramiranog poreskog duga	dospjeli iznos reprogramiranog poreskog duga na kraju IV kvartala 2022 g	placeni iznos reprogramiranog poreskog duga na kraju IV kvartala 2022 g	dospjeli neplaceni iznos reprogramiranog poreskog duga na kraju IV kvartala 2022 g

izveštaj sastavila

ovlašteno lice

Izveštaj o realizaciji Plana i programa rada za 2022. godinu

Izvjestaj o budžetskom zaduženju JU Centar za dnevni boravak djece sa smetnjama u razvoju i odraslih lica sa invaliditetom- Cetinje

Redni broj	Vrsta zaduženja	Iznos zaduženja opštine na kraju IV kvartala 2022g.				Iznos zaduženja javnih preduzeća na kraju IV kvartala 2022g.			
		Ugovoreni iznos sredstava	Iznos povučenih sredstava	Iznos otplaćenog duga po glavnici	Stanje duga	Ugovoreni iznos sredstava	Iznos povučenih sredstava	Iznos otplaćenog duga po glavnici	Stanje duga
I	Domaći dug								
1	Kredit								
a	Kratkoročni (glavnica)								
b	Dugoročni (glavnica)								
2	Obveznice								
II	Inostrani dug								
1	Kredit								
a	Kratkoročni (glavnica)								
b	Dugoročni (glavnica)								
2	Obveznice								
UKUPNO (I+II)									
III	Domaće garancije								
IV	Inostrane garancije								
UKUPNO IZDATE GARANCIJE (III+IV)									

Iznos duga opštine po osnovu ostalih pozajmica na kraju IV kvartala 2022 g.			
ostale pozajmice	povuceni iznos	iznos otplaćenog duga	stanje duga
Pozajmice iz Egalizacionog fonda			
pozajmice iz Fonda za podršku opstinama za predfinansiranje donatorskih projekata			
ostale pozajmice			
UKUPNO			

izveštaj sastavila

Stjepan G. Ganojica

ovlašteno lice

M. Ganojica